



Vasile Alecsandri

pasteluri

# PASTELURI

VASILE ALECSANDRI

## Doina

Doina, doinita!

De-as avea o puiculita,  
Cu flori galbene-n cosita,  
Cu flori rosii pe gurita!

De-as avea o mândrulica  
Cu ochisori de porumbica  
si cu suflet de voinica!

De-as avea o balaioara  
Nalta, vesela, usoara,  
Ca un pui de caprioara!

Face-m-as privighetoare  
De-as cânta noaptea-n racoare  
Doina cea dezmiertatoare!

Doina, doinita!

De-as avea o pusculita  
si trei glonti in pungulita  
s-o sorioara de bardita!

De-as avea, pe gândul meu,  
Un cal aprig ca un leu,  
Negru ca pacatul greu!

De-as avea vro sapte frati,  
Toti ca mine de barbati  
si pe zmei incalecati!

Face-m-as un vultur mare,  
De-as cânta ziua, la soare,  
Doina cea de razbunare!

Doina, doinita!

si i-as zice: "Mândrulita,  
Ma jur p-asta cruciulita  
Sa te tin ca un badita!"

si i-as zice: "Voinicele,  
Sa te-ntreci cu rindunele  
Peste dealuri si vâlcele!"

si le-as zice: "sapte frati,  
Faceti cruce si jurati  
Vii in veci sa nu va dati!"

Hai, copii, cu voinicie,  
Sa scapam biata mosie  
De pagâni si de robie!

### **Baba Cloanta**

*Baba-i calul dracului (Vorba veche)*

sede baba pe calcaie  
In tufarul cel uscat,  
si tot cata ne-ncetat  
Când la luna cea balaie,  
Când la focul cel din sat.

si tot toarce cloanta, toarce,  
Din masele clantanind  
si din degete plesnind.  
Fusu-i repede se-ntoarce,  
Iute-n aer sfârâind.

"Fugi, Urâte! baba zice,  
Peste codrul cel frunzos,  
In pustiu intunecos!  
Fugi, s-alerge-acum aice  
Dragul mândrei, Fat-Frumos.

De-a veni el dupa mine  
Sa-l iubesc eu, numai eu,  
Dare-ar Domnul-Dumnezeu  
Sa-i se-ntoarca tot in bine,  
Cum se-ntoarce fusul meu!

Iar de n-a vrea ca sa vie,  
Dare-ar Duhul necurat  
Sa fie-n veci fermecat  
si de-a Iadului urgie  
Vecinic sa fie-alungat!

In cap ochii sa-i se-ntoarca  
si sa-i fie graiul prins,  
Iar Satan, c-un fier aprins,  
Din piept inima sa-i stoarca  
si s-o arda-n foc nestins!

*Fiara-Verde* sa-l goneasca  
Cât va fi câmp de gonit

si lumina de zarit.  
Noaptea inca sa-l munceasca  
Sânge-Ros si Hraconit!”\*

*\*Fiara-Verde, Sânge-Ros si Hraconit sunt stihii dusmane omului.*

Toarce baba, mai turbata!  
Fusu-i zboara nevazut,  
Caci o stea lunga-a cazut,  
Pe luna s-a pus o pata  
si-n sat focul a scazut:

“Draga puiule, baiete,  
Trage-ti mâna din cel joc  
Ce se-ntoarce lânga foc,  
s-ochii de la cele fete,  
Cu ochi mari, far’ de noroc.

Vin’ la mine, voinicele,  
Ca eu noaptea ti-oi cânta,  
Ca pe-o floare te-oi cata,  
De deochi, de soarte rele,  
si de serpi te-oi descânta.

Vai! din ziua cea de vara  
Când, prin lunca ratacit,  
Cântai Doina de iubit,  
Cu-a mea inima amara  
Sufletu-mi s-a invrajbit!

Ada-mi fata ta voioasa  
s-ai tai ochi de dezmiardat,  
Ca ma jur in ceas curat  
Sa-ti torc haine de matasa,  
Haine mândre de-mparat.

Vârcolacul se lateste  
Sus, pe luna, ca un nor\*,  
Vin’ ca pasarea-ntr-un zbor  
Pân’ ce viata-mi se sfârseste  
Ca si lâna din fuior.”

*\*Poporul român crede ca vârcolacii manânca soarele si luna in timpul eclipselor.  
Aceasta crezare superstitioasa domneste in tarile noastre tocmai din timpul dacilor,  
caci insusi Ovidiu pomeneste despre dânsa in poeziile sale. Vârcolacul se numeste  
in limba latina: vermicolacius.*

Baba Cloanta geme, plânge,  
Caci fuiorul s-a sfârșit,  
Iar voinicul n-a venit!  
Mâinile cumplit isi frânge,  
Crunt strigând spre rasarit:

“Sai din hau far’ de lumina  
Tu, al cerului dusman!

Tu, ce-n veacuri schimbi un an  
Pentr-un suflet ce suspina,  
Duhul raului, Satan!

Tu, ce stingi cu-a ta aripa  
Candela de pe mormânt,  
Unde zac moaste de sfânt,  
Când inconjuri într-o clipa  
De trei ori acest pamânt!

Vin' ca-n ceasul de urgie  
Când zbori noaptea blestemând,  
Ca sa-mi faci tu pe-al meu gând,  
Ca de-acum pe vecinicie  
Tie sufletul imi vând!"

Abia zice, si deodata  
Valea, muntele vuiesc,  
In nori corbii croncaiesc,  
si pe-o creanga ridicata  
Doi ochi dusmani stralucesc!

"Eu pe mândru-ti l-oi aduce  
(Zbiara-un glas ce da fiori),  
Printre serpi si printre flori,  
La cea balta de ma-i duce  
si-mprejuru-i de trei ori!"

Baba Cloanta se porneste  
Fara grija de pacat,  
Cu Satan incalecat,  
Ce din dinti grozav scrâsneste  
si tot blestema turbat.

Salta baba, fuge, zboara  
Cu sufletul dupa dor,  
Ca o buhna la izvor,  
si-n urma-i se desfasoara  
Toata lâna din fuior.

Fuge baba despletita,  
Ca vârtejul fioros,  
Sus, pe malul lunecos,  
si-n tacerea adâncita  
Satan urla furios.

Mii de duhuri ies la luna,  
Printre papura zburând,  
si urmeaza suierând,  
Baba Cloanta cea nebuna  
Care-alearga descântând.

Codrul suna, clocoteste  
De-un lung hohot pân' in fund.  
Valea, dealul ii raspund

Prin alt hohot ce-ngrozeste,  
Dar pe dânsa n-o patrund!

Ea n-aude, nici nu vede,  
Cî tot fuge ne-ncetat,  
Ca un duh inspaimântat,  
Caci Satana o repede  
Catre telul departat.

Zece pasuri inca grele...  
Mândrul ca si-a dezmierda,  
Ca pe-o floare l-a cata,  
De deochi, de soarte rele  
si de serpi l-a descânta.

Doi pasi inca... Vai! in lunca  
Tipa cocosul trezit;  
Iar Satan afurisit  
Cu-a sa jertfa se arunca  
In baltoiuul mucezit!

Zbucnind apa-n nalte valuri,  
Mult in urma clocoti,  
In mari cercuri se-nvârti,  
si de trestii, si de maluri  
Mult cu vuiet se izbi.

Iara-n urma linistita  
Dulce unda-si alina,  
si in taina legana  
Fata lunii inalbita  
Ce cu ziua se-ngâna...

Când pe malu-i trece noaptea  
Calatorul suierând  
Printre papuri când si când  
El aude triste soapte  
s-un glas jalnic suspinând:

“Vin’ la mine, voinicele,  
Ca eu noaptea ti-oi cânta,  
Ca pe-o floare te-oi cata,  
De deochi, de soarte rele  
si de serpi te-oi descânta!”

### **Sora si hotul**

Sus in deal la manastire,  
Plânge sora-ntr-o gradina,  
Plânge noaptea si suspina  
Dup-a lumii fericire:

“De când eu eram copila  
Sunt de toti ai mei uitata

si de rude fara mila  
In pustiuri lepadata!

Fara vina, din nascare  
Ma vazui eu pedepsita,  
si de-a lumii dezmiardare  
Ma simtii in veci lipsita!

In amar traind de mica,  
Ochii-mi plâng, sufletu-mi geme,  
si, ca pomul ce jos pica,  
Viata-mi cade fara vreme!

Ah! sfârseasca-se indata  
Asta viata de durere!  
Vie moartea asteptata  
Ca o dulce mângâiere!”

“Ce spui, draga surioara?  
(Zise hotul din padure)  
Cu-ai tai ochi ca doua mure,  
Tu, frumoasa lacrimioara,

Tu sa mori, dulce minune!  
si de Domnul nu-ti e frica?  
Draga sora tinerica,  
Fa trei cruci s-o rugaciune.

De vrei ochii sa-ti luceasca  
Intr-un rai de veselie,  
si ca floarea din câmpie  
In piept inima sa-ti creasca,

Hai cu mine-n codrul verde  
S-auzi Doina cea de jale,  
Când plaiesii trec in vale  
Pe cararea ce se pierde.

Sa vezi soimul de pe stânca  
Cum se-nalta, se izbeste  
Peste corbul ce zareste  
In prapastia adânca.

Iar ciocoiul cum se pleaca  
De ma vede la potica!  
Cum, smerit, in genunchi pica  
si de fala se dezbraca!

Am doi zmei de buna cale,  
Doi!... nici vântul nu-i intrece!  
Am tovarasi doisprezece,  
si la brâu patru pistoale.

Am la piept o cruciulita  
Cu lemn sfânt, cu moaste sfinte,

si-n piept inima fierbinte,  
Ca fierbintea ta gurita.

Am o piatra nestemata  
Care noaptea viu luceste,  
Precum ochiu-ti ce pândește  
Fericirea departata.

Lasa tot, neagra chilie,  
Comanac, matanii, rasa,  
si de vrei a fi voioasa  
Ca o zi de voinicie,

Vin' in lumea fericita  
Cu voinicul ce te cheama,  
Caci cu dânsul nu e teama  
De-a mai fi calugarita!"

De-a mers sora, nu e stare;  
Iar de-atuncea prin gradina  
Nici nu plânge, nici suspina  
Nime-n deal la manastire.

### **Crai-nou\***

*\*Când se arata Crai-nou pe cer, fetele si flacaii români ies in câmp de-i adreseaza rugaminti pentru indeplinirea dorintelor lor.*

Pe când la cuibu-i pasarea zboara  
C-un tipat jalnic ca un suspin  
si, plecând capul sub aripioara,  
Pe creanga mica adoarme lin,

Zamfira trista din cort iesise  
si cu ochi umezi lung se uita  
La cornul lunii ce se ivise,  
Varsând pe frunte-i lumina sa.

De când in lume gingasa fata  
Zâmbea ca floarea de pe câmpii,  
Numai de soare fu sarutata  
Pe sânu-i fraged, pe-ai sai ochi vii.

Parul sau negru ca nori de ploaie  
De-a lung pe umeri neted cadea.  
Ades copila mândra, vioaie,  
De soare-n paru-i se ascundea.

Iar când pe frunte-i ducea cofita  
Cu apa rece de la izvor,  
Când era umeda-a sa gurita  
si-i salta floarea pe sânisor,

Toti trecatorii simteau deodata

O sete mare in pieptul lor;  
Beau multa apa, catând la fata,  
si urmau drumul oftând de dor.

Ea cânta dulce ca ciocârlia  
Ce ciripeste vesel in zori,  
si suna gingas atunci câmpia  
Ca de un freamat de Zburatori.

Ades batrânii, stând impreuna  
si ascultând-o pe lângă foc,  
Trageau cu sortii, noaptea, la luna,  
si vesteau fetei mare noroc.

Dar intr-o seara, sus, pe movila,  
O Baba Cloanta, din bobi tragând,  
I-a zis cu spaima: "Sa fugi, copila,  
De strain mândru, cu glasul blând!"

De-atunci Zamfira in multe rânduri  
Vedea o umbra zburând prin nori,  
si toata noaptea sta ea pe gânduri  
In doruri tainice, in dulci fiori.

Acum ea, trista, din cort iesise  
si cu ochi umezi lung se uita  
La cornul lunii ce se ivise,  
Iar glasul-i jalnic asa cânta:

"Crai-nou, stralucite!  
Plânsa m-ai gasit,  
Cu gânduri mâhnite,  
Cu chipul cernit.

Inima-mi jeleste,  
Dar nu stiu ce vrea;  
Nu stiu ce doreste  
Inimioara mea.

Caci aude noapte  
Freamate de zbor,  
s-apoi blânde soapte  
Ce-i soptesc din nor.

Iar a zilei raza  
Când luceste sus,  
Mult apoi viseaza  
Visul ce s-a dus.

Crai-nou! vin' cu bine,  
Cu bine te du,  
Dar jalea din mine  
Sa nu mi-o lasi, nu!

Sa ma lasi cu salba

De galbeni frumosi,  
Cu naframa alba  
si iminii rosi.

Sa ma lasi ferice,  
Cu doru-mplinit,  
Zburând tu de-aice,  
Crai-nou mult iubit!”

Iata ca-n valea cea-ntunecata  
Un strain mândru atunci trecu,  
Auzi glasul, veni indata  
si-n calea fetei pe loc statu.

Blânzi erau ochii, blânda-era fata,  
Blând era glasul celui strain!  
Caci trecu noaptea, si dimineata  
Gasi copila fara suspin.

Trei zile-n urma ea avea salba,  
Salba de galbeni pe-al sau grumaz,  
Avea pe frunte naframa alba,  
Iar flori nici una pe-al sau obraz!

Trei zile-n urma Crai-nou se duse,  
si, cu el, mândrul strain pieri,  
Sarmana fata in drum se puse  
si mult il plânse, mult il dori!

Trei zile-n urma, colo, pe vale,  
Ramase singur un biet mormânt!  
s-ades de-atunce un glas de jale  
soptind s-aude astfel prin vânt:

“Tu, ce spui vesel, sus, pe movila,  
La cornul lunii tainicu-ti gând,  
Când vine noaptea, fugi, fugi, copila,  
De strain mândru, cu glasul blând!”

### **Maghiara\***

Cu ce jale, ce amar  
Plâng doi ochi peste hotar!  
Cât se bate, cât suspina  
O inima de dor plina  
Colo-n tara cea vecina!

*\*In muntii Slatinei curge un pirau mic cse numeste Maghiarnita. Legenda poporala spune ca numele lui se trage de la intimplarea descrisa in aceasta balada.*

Mândri-s ochii ca din rai,  
Dulci ca soarele din mai.  
Inima e mândra iara,

Caci ea salta ca o fiara  
In sân falnic de maghiara.

De-ai fi pasare sau vânt,  
S-alergi lumea pe pamânt,  
Ca maghiara scumpa floare  
N-ai vedea lucind la soare,  
Nici in lunca, la racoare!

Alb i-e sânul, dulce crin,  
Dar hraneste-amar suspin!  
Negri-s ochii, cu vapaie,  
Dar pe fata ei balaie  
Se topesc ca nori de ploaie,

Caci un domn român vestit  
Peste munti a navalit  
s-a luat cu vitejie  
Multe suflete-n robie  
si maghiari nemesi o mie!

A plecat domnul român!  
Robii dupa-al lor stapân  
Au iesit plângând din tara  
s-a ramas trista maghiara  
Cu ochi plânsi, cu jale-amara!

De trei zile plânge-acum!  
De trei zile cata-n drum,  
Dar nimica nu zareste,  
Caci iubitul ce jeleste  
Pe drum nici ca se ivate!

Unde-i mândrul tau iubit?  
In ce cale-i ratacit?  
Unde-i, Doamne! de nu vine  
De trei zile lângă tine?  
Cine-a spune unde-i, cine?

Vai! cu jale, cu amar  
Plânge el peste hotar!  
Ca si tine el suspina  
Cu inima de dor plina  
Colo-n tara cea vecina!

Iar de vrei tu sa-l mai vezi,  
Peste munti sa te repezi  
Intr-a Zimbrului domnie,  
Unde zac multi in robie  
si maghiari nemesi o mie.

Peste codri, peste munti,  
Peste ape fara punti,  
Unde-s florile frumoase,  
Unde-s fetele voioase,

Unde-s doinele duioase.

Sa te duci spre rasarit,  
La cel loc nebiruit  
Unde-s palosele crunte,  
Unde cresc stejari la munte,  
Unde nasc voinici de frunte!...

Iata-n zori c-a si plecat  
Pe-un cal alb ne-ncalecat  
Maghiarina, mândra fata,  
In barbat mândru schimbata  
si cu palos inarmata.

De-ai fi pasare sau vânt  
N-ai ajunge-o pe pamânt,  
Caci ca vântul ea nu zboara,  
Nici ca pasarea usoara!  
Dar ca dorul ce omoara!

sesuri, vai, norii din cer  
In urma-i departe pier.  
Cine-o vede, o zareste  
Ca o stea care lucesta  
si-n vazduh se mistuieste.

In codri merei pustii  
Unde urla fiare mii,  
A intrat fata voinica  
si se duce fara frica  
Pe-o strâmtoare de potica.

Umbra noptii s-a latit,  
Groaza-n lume s-a pornit,  
Vântul sufla, vâjâieste,  
Codrul urla, clocoteste,  
Tunetul in cer vuieste.

Dar ea-ndeamna tot mereu  
Calul ce rasufla greu  
si mult drum in urma-i lasa;  
Ca cine doru-l apasa,  
De furtuni ceresti nu-i pasa!

Iata-a sosit in ceas rau  
Pe malul unui pârau,  
Pârau mic si fara nume  
Ce curgea tainic in lume,  
Printre flori revarsând spume.

“Hai, voinice, la cel mal”  
(Zis-a fata catre cal.)  
Dar pe loc calul s-opreste,  
In pamânt ochii tinteste  
si cu groaza sforaieste.

“Haideti, hai cu Dumnezeu  
Sa gasim pe dragul meu,  
Ca de mult amar de vreme  
Dupa el sufletu-mi geme!  
Hai, voinice, nu te teme...”

Calul trist a rânchezat  
si-n pârau navala-a dat.  
Apa-i cruda ca o fiara!...  
Iar pe mal din unde-afara  
N-a iesit biata maghiara!

Când luci lumina-n zori,  
Zacea trupu-i printre flori,  
Lânga malul alb de spume...  
si de-atunci pârau-n lume  
Poarta-al Maghiarinei nume.

### **Altarul manastirii Putna\***

*\*Subiectul acestei balade l-am cules in Bucovina, si chiar la manastirea Putnei,  
unde se afla mormântul eroului care a zidit-o.*

Domnul Stefan, viteaz mare, ce-a dat groaza prin pagâni,  
Locas sfânt crestinatatii astazi vrea sa faca dar,  
si pe malurile Putnei, cu vitejii sai români,  
Insusi merge sa aleaga locul sfântului altar.

Mare obstie-l urmeaza si pe culme se lateste,  
Precum aburii pe balta când lumina asfînteste.  
Capitani, ostasi cu zale si cu platose de fer  
Pe-ai lor cai sirepi stau mândri ca la semnul de razboi.

Al Moldovei steag de fala fâlfâie falnic in cer;  
Buciumul vuieste-n munte, suna valea de cimpoi.  
Iata ca lânga-o movila domnul Stefan s-a oprit!  
Totul tace!... ochii tinta, sta poporul neclintit.

Trei ostasi cu arce-n mâna pe movila-acum se urca;  
Doi, ca zimbrul, ageri, mândri, nalti ca bradul de la munte,  
Pe-ai lor umeri poarta gluga, la brâu palos, si pe frunte  
Cu-a lor lungi si negre plete se coboara-o neagra turca.

Ei ades cu-a lor sageata repezita sus, in nor,  
Printre-a fulgerelor focuri au oprit vulturu-n zbor.  
Multe fiare din cei codri, multi dusmani tineri, semeti,  
Drept in inimi, drept in frunte au simtit a lor sageti,

Caci ei sunt arcasii vrednici ai lui Stefan domn cel mare,  
Ce-si gateste-acum sageata s-o izbeasca-n departare.  
“Copii, trageți... eu vreau astazi sa ma-ntrec in arc cu voi”.  
Astfel zice domnul Stefan!... iar voinicii amândoi

Se plec, arcele-si incoarda, trag... sagetile lor zboara,  
Spinteca repede vântul ce da foc si vâjâieste,  
Se tot duc, se duc ca gândul, si de-abia ochiul zareste  
Pe câmp departe, departe locul unde se coboara.

"Ura!"-n ceruri se ridica! Urla dealul, clocoteste!  
"Sa traiti, copii!" le zice Stefan, ce-acum se gateste.  
Zbârnaie coarda din arcu-i, fulgera sageata-n vânt,  
Piere, trece mai departe, si-ntr-un paltin vechi s-a frânt.

"Acolo fi-va altarul!" zice falnicul monarc,  
Ce se-nchina si se pleaca pe razboinicul sau arc.  
"Sa traiasca domnul Stefan!" mii de glasuri il urmeaza,  
si poporul jos, pe vale, umilit ingenuncheaza!

### **Andrii-Popa\***

*\*Acest hot a cutreierat tara sapte ani intregi, fara a-l putea prinde vreo potera.  
La anul 1818, Mihai Cozoni, unchiul autorului, a fost insarcinat prin porunca  
domneasca ca sa puie mâna pe acel hot vestit. Deci, întâlnindu-l la Valea-Seaca,  
l-a ucis din fuga calului, dupa o crunta lupta de câteva ore. La 1821, când a  
izbucnit revolutia greceasca, Mihai Cozoni, al carui suflet mare se aprindea  
lesne la glasul libertatii si al vitejiei, s-a inrolat in armia lui Ipsilanti cu rang de  
sutas (ekatondas), si la crunta batalie a grecilor cu turcii in Valahia, la Dragasani,  
a ramas pe câmpul razboiului, dupa ce facuse mari si minunate vitejii.*

Cine trece-n Valea-Seaca  
Cu hamgerul fara teaca  
si cu pieptul dezvelit?  
Andrii-Popa cel vestit!

sapte ani cu voinicie  
si-a batut joc de domnie  
si tot prada ne-ncetat,  
Andrii-Popa, hot barbat!

Zi si noapte, de calare,  
Trage bir din drumul mare,  
si din tara peste tot!  
Fug neferii cât ce pot,

Caci el are-o pusca plina  
Cu trei glonti la radacina,  
s-are-un murg de patru ani,  
Care musca din dusmani,

s-are frati de cruce sapte,  
Care-au supt sânge cu lapte.  
si nu-i pasa de nimic,  
Andrii-Popa cel voinic!

Capitane, fratioane,  
Ce se vede despre soare?  
Sa zaresc vro patru cai!...

N-auzisi tu de-un Mihai?

Capitane, te gateste,  
Mihai mândrul te goneste.  
Iata-l, vine ca un zmeu!  
Fa trei cruci la Dumnezeu.

Cum ii vede-n departare,  
Popa striga-n gura mare:  
“Hai la goana de neferi!  
Hai la hora de muieri!”\*

\*Istoric. — Acesta era racnetul lui Andrii-Popa când se izbea asupra puterilor ce întâlnea.

A zis! tipa, se arunca,  
Trece ses, pâraie, lunca  
Cu fugarul sprintenel  
si cu hotii dupa el.

Mihai mândrul vine iara,  
Falnic ca un stâlp de para,  
Pe-un cal alb ce n-are loc  
si din ochi arunca foc.

Fug cum fuge-o o rândunica,  
Fug ca fulgerul când pica,  
si se duc voinicii, duc,  
Cu urgie de haiduc!

Piept in piept!... câmpul rasuna,  
Toti de tot dau impreuna.  
Toti la lupta-s incelestati,  
Toti in sânge incrunțati.

“Ura, frati!” caii necheaza,  
Sus vazduhul scanteiaza.  
“Ura!” moartea s-a ivit!  
Vulturu-n zbor s-a oprit!

Zi de vara pân-in seara  
Dau voinicii sa se piara  
si cu fierul ascutit,  
si cu pumnul amortit.

Sângele-n rani gâlgâieste,  
Glasu-n gura se sfârseste.  
Zece-s morti! doi inca vii,  
Mihai mândrul si Andrii.

Andrii fuge far' de-o mâna,  
Prinde murgul la fântâna,  
Da pieptis, sare pe sa  
si din gura zice-asa:

“Zbori, copile sprintenele,  
Sa ma scapi de chinuri grele,  
Ca ma jur, de ma-i scapa,  
Ca pe-un frate te-oi cata”.

Murgul sprinten se repede.  
In zadar! Mihai mi-l vede!  
“Stai, hot-popa, dragul meu,  
Sa-ti arat cine sunt eu!”

si cum zice, mi-l chiteste,  
Drept in frunte mi-l loveste!  
“Ura!” Vulturul din nori  
Racni falnic de trei ori.

### **Groza**

Galben ca faclia de galbena ceara  
Ce-aproape-i ardea,  
Pe-o scândura veche, aruncat afara,  
De somnul cel vecinic Groz-acum zacea;  
Iar dupa el nime, nime nu plângea!

Poporu-mprejuru-i trist, cu-nfiorare,  
La el se uita.  
Unii faceau cruce; altii, de mirare,  
Cu mâna la gura capul clatina  
si-ncet, lângă dânsul, isi sopteau asa:

“El sa fie Groza cel vestit in tara  
si-n sânge-ncruntat!  
El sa fie Groza, cel ce ca o fiara,  
Fara nici o grija de negrul pacat,  
A stins zile multe si lege-a calcat!”

Un mosneag atuncea, cu o barba lunga,  
La Groza mergând,  
Scoase doi bani netezi din vechea sa punga,  
Lângă mort ii puse, mâna-i sarutând,  
Mai facu o cruce si zise plângând:

“Oameni buni! an iarna bordeiu-mi arsese,  
si pe-un ger cumplit  
Nevasta-mi cu pruncii pe câmp ramasese.  
N-aveam nici de hrana, nici tol de-nvelit,  
si nici o putere!... eram prapadit!

Nu asteptam alta din mila cereasca  
Decât a muri,  
Când crestinul ista, Domnu-l odihneasca!  
Pe-un cal alb ca iarna in deal se ivi  
s-aproape de mine calul isi opri.

“Nu plânge, imi zise, n-ai grija, române,

Fa piept barbatesc;  
Na, sa-ti cumperi haine, si casa, si pâine...”  
si de-atunci copiii-mi ce-l tot pomenesc,  
Oameni buni! de atunce in tihna traiesc.”

si, sarutând mortul, batrânul mosneag  
Ofta si se duse cu-al sau vechi toiag.  
Iar poporu-n zgomot striga, plin de jale:  
“Dumnezeu sa ierte pacatele sale!”

### **Ursitii\***

*Ici in vale, la fântâna,  
Doua fete spala lâna...  
(Cântecul lui Bujor)*

*\*Fetele românce intrebuinteaza deosebite mijloace de a cunoaste ursitii ce vor avea. Unele descânta izvoarele, crezând ca vor vedea in fata apei chipurile barbatilor de care au sa aiba parte; altele isi leaga ochii in noaptea ajunului Bobotezei si merg de pun mâna pe un par din gardul casei. Daca se întâmpla ca acel par sa fie drept si curat, ursitul are sa fie nalt si binefacut; iar daca, din contra, parul e strâmb si noduros, ursitul are sa fie batrân si urât. Etc., etc.*

Colo-n vale, la fântâna,  
Doua fete spalau lâna,  
Spalau lâna si râdeau,  
Iar din gura-asa graiau:

“Când a bate vânt de seara  
Prin ogorul de secara,  
De trei ori sa descântam  
s-in fântâna sa catam.

Daca-a fi sa ni se prinda,  
Om vedea ca-ntr-o oglinda  
De-om avea sorti cu noroc  
si ursiti cu ochi de foc”.

Cum batu vântul de seara  
Prin ogorul de secara,  
De trei ori au descântat,  
In fântâna au catat,

si pe-a sa limpede fata,  
Ca prin vis de dimineata,  
Au vazut ele, zâmbind,  
Doua chipuri stralucind.

Cele umbre balaioare,  
Cu gurite zâmbitoare,  
Pluteau lin, se leganau  
si pe fete le-ngânau...

Iata ca pe apa-n fata,  
Ca prin vis de dimineata,

Alte doua s-au ivit,  
Chipuri mândre la privit.

Iar aceste umbre noua  
Nu erau ca cele doua,  
Albe ca floarea de crin,  
Blânde ca cerul senin,

Ci erau de vânt piscate,  
Cu par negru, sprinceni late  
si cu ochii soimuleti,  
La ochire mult semeti.

“Ian vezi, soro, ce minune!  
(Zis-au fetele nebune)  
Dorul nostru-i implinit...  
Mult e mândru la privit!

Vezi tu cele umbre mute?  
Parca vor sa ne sarute.  
Vezi cum bratele-si intind?  
Parca vor sa ne cuprind!”

N-au sfârsit bieteles fete,  
si pe frunte si pe plete  
Nu stiu cine le-a furat  
Câte-un dulce sarutat!

Cele fete, la fântâna,  
De-atunci nu mai spala lâna;  
Caci in codri si la drum  
Isi petrec zilele-acum.

Acum stiu ce fel s-arunca  
In dusmani glontii din lunca,  
s-ades ele au vazut  
Ce-i fuga de arnaut,

Ca de când pe frunti, pe plete,  
Au simtit mândrele fete  
Câte-un dulce sarutat,  
Ele-n codri au urmat

Doi voinici cu sprinceni late,  
Cu fete de vânt piscate  
si cu ochii soimuleti,  
La ochire mult semeti.

### **Strigoitul\***

*\*Aceasta balada am compus-o in tovarasie cu Costache Negri, impartindu-ne subiectul in doua parti; eu am lucrat partea I, si Negri, partea II. Acea compunere a prietenului meu, plina de frumuseti poetice, este una din cele mai nimerite scrieri ale sale.*

In prapastia cea mare,  
Unde vântul cu turbare  
Sufla trist, infricosat,  
Vezi o cruce darâmata  
Ce de vânt e clatinata,  
Clatinata ne-ncetat?

Imprejur iarba nu creste  
si pe dânsa nu-si opreste  
Nici o pasare-al ei zbor;  
Ca sub dânsa-n orice vreme  
Cu durere jalnic geme,  
Geme-un glas ingrozitor.

Când e noapte fara stele,  
Mii de flacari albastrele  
Se vad tainic fluturând,  
si prin ele crunt deodata  
O fantasma se arata,  
Se arata blestemând.

Calator nenorocite,  
Fugi de-acele cai pocite  
De ti-e calul de bun soi,  
Ca-n mormântul fara pace  
si sub cruce-acolo zace,  
Zace singur un strigoi!

Intr-o noapte-ntunecata  
Dulce soapta-namorata  
Prin vazduh incet zbura.  
Doua umbre sta in vale,  
Ce, cuprinse-n dulce jale,  
Amor vecinic isi jura.

Iar pe-o culme-n departare  
Se vedea miscând la zare  
Un cal alb, copil de vânt;  
Coamele-i erau zburlite,  
s-a lui sprintene copite  
Sapau urme pe pamânt.

“Nu te duce, nu, badita!  
(Zicea blânda copilita  
Cu ochi plânsi, cu glas patruns)  
Ah! te jur pe sfânta cruce!  
Stai cu mine, nu te duce...”  
Dar voinicul n-a raspuns;

Ci, strângând-o cu-nfocare,  
Dupa-o dulce sarutare,  
Repede s-a departat  
si, sarind cu veselie  
Pe-al sau cal de voinicie,

In vazduh s-a afundat.

Cine-alearga pe câmpie  
Ca un duh de vijelie  
Intr-al noptii negru sân?  
Cine fuge, cine trece  
Pe la ceasul doisprezece?...  
Un cal alb, cu-al sau stapân!

Vântul bate, vâjâieste,  
Falnic calul se izbeste,  
De se-ntrec ca doi voinici.  
Dar prin neguri iata, iata  
Ca lucesc pe câmp deodata  
Mii de focurele mici.

Ele zbor, se departeaza.  
Zboara calul, le urmeaza,  
Pasind iute catre mal.  
Stai, opreste!... de pe stânca,  
In prapastia adâncă  
Au picat stapân si cal!

si-de-atunci in fund s-aude  
Gemete, blastemuri crude  
Care trec pe-al noptii vânt.  
si de-atunci ades s-arata  
O fantasma-nfricosata  
Care iese din mormânt!

### **Ceasul rau**

Pe cel deal, pe coaste,  
Trece-o mândra oaste,  
Oaste de români!  
Toti voinici de frunte  
Care merg sa-nfrunte  
Oarde de pagâni.

Iar pe-o culme verde  
Ce-ntre munti se pierde  
Stau de mi-i privesc  
Doua surioare,  
Albe lacrimioare,  
Care mi-i jelesc:

“Vezi tu, surioara,  
Oastea se coboara  
Colo pe costis,  
Vezi-o cum patrunde  
Pe rând si s-ascunde  
Colo-n stejariis.

Vai! nu se mai vede!

Cine, cine-a crede  
Grija ce duc eu,  
Oastea ca-i purtata  
De batrânul tata  
si de dragul meu?

Ei se duc in vale  
Unde tara-n jale  
Geme cu amar,  
Caci au intrat iara  
Sabie in tara,  
Palos de tatar.

De pe munti in poale,  
Cu armele goale,  
Ei mi se cobor,  
si prin cea urdie,  
Draga, o sa fie  
Mare, mult omor!

Caci tata batrânul  
Nu cruta pagânul  
Când s-arunca-n foc.  
El e român tare,  
Ca Stefan cel Mare,  
si om cu noroc.

Pentru el n-am teama...  
Dar imi fac de seama  
Când stau de gândesc  
La dragul Lisandru,  
Ca-i un copilandru,  
si mult il iubesc!

El n-a vânat inca  
Decât soimi de stânca,  
Cerbi cu coarne mari;  
s-acu-ntâia oara  
Face, surioara,  
Goana de tatari.

s-asa mult mi-e frica  
s-inima-mi se strica  
Când gândesc la el,  
Ca mult, mult ii place  
Vitejii a face,  
Scumpul tinere!”

“Taci, biata copila!  
Nu-i plânge de mila  
Iubitului tau,  
Caci fereasca sfântul  
Sa-ti fie cuvântul  
Zis intr-un ceas rau!

Hai la manastire  
Ca sa dam de stire  
Pustnicului sfânt  
Sa arda tamâie  
Ca sa nu ramâie  
Tatar pe pamânt.”

Oastea-nvingatoare  
A stins de la soare  
Aprigul dusman:  
Ea se-ntoarce-n munte  
Având chiar in frunte  
Vechiu-i capitan.

Iar sarmana fata  
In zadar, vai! cata  
Pe iubitul sau!  
El in foc cazuse,  
Dupa ce facuse  
Vitejii de zmeu!...

Din batrâni se spune  
Ca sunt ceasuri bune  
si ca rele sânt.  
Vai de-acei s-acele  
Care-n ceasuri rele  
Zic vre un cuvânt!

### **Strunga\***

*\*Padurea Strungai a fost mult timp locasul cetelor de hoti, incât acest nume a ramas vestit in Moldova, precum Padurea Neagra in Germania si padurea Bondi in Frantia.*

In padurea de la Strunga  
Sunt de cei cu pusca lunga  
Care dau chiorâs la punga!

Sunt de cei ce-mpusca-n luna,  
Care noaptea-n frunze suna,  
Feciori de lele nebuna!

Fa-te-n laturi, mai crestine,  
Daca vrei sa mergi cu bine,  
Sa ramâi cu viata-n tine!

In potica fara soare  
Ei te-asteapta la strâmtoare  
Sa te prade, sa te-omoare!...

In dumbrava cea vecina,  
Unde buhna greu suspina,  
Vezi cea zare de lumina?

Opt voinici cu spete late  
si cu mâneci suflecate,  
Stau cu pustile-ncarcate.

Trei saruta crucea sfânta,  
Trei se lupta greu la trânta,  
Unul drege, unul cânta:

“Oliolio, ciocoi bogate!  
Ici de-ai trece, din pacate,  
Sa-ti arunc doi glonti in spate.

Oliolio, mândra fetica!  
De-ai veni cole-n potica  
Sa te fac mai frumusica.

Ca mi-i pusca hultuita.  
si mi-i ghioaga tintuita,  
si mi-i inima-ncoltita.

Oliolio, mai Taie-Baba!\*

Caci nu suieri mai degraba,  
Sa sarim, voinici, la treaba!

*\*Taie-Baba: porecla haiduceasca.*

Pusulita-mi rugineste,  
Ținta-n ghioaga se toceste,  
Murgul sare, nechezeste!...

In padurea de la Strunga  
Ce slujeste pusca lunga  
Fara lupta, fara punga?”

### **Cintec haiducesc**

Iarna vine, iarna trece  
si padurea s-a rarit!  
Ziua-i viscol, noaptea-i rece,  
Greul vietii a sosit!

Cât mi-a fi iarna de mare,  
Ce-o sa facem, vai de noi!  
Fara codru, fara soare,  
Far’ de bani, far’ de ciocoi?

Sai pe creanga cea uscata,  
Draga corbi, corbisor.  
Vezi, in calea departata  
Nu-i zari vrun calator?

Calator cu punga plina  
si cu sal la cap legat,  
Sa-mi mai cerc asta rugina

si sa-mi fac bani de iernat.

Daleu! codre, fratioare,  
Ce-ti facusi frunzisul des,  
Unde-n pânda, la racoare,  
Stam sunând din frunze-ades?

Vara trece, iarna vine,  
si tu, codre, te-ai uscat!  
Trece vara, si ca tine  
Florile mi-am scuturat!

Ne-au ajuns vremea de munca,  
De scos arma de la brâu,  
De lasat potica-n lunca  
si de dat capul sub frâu!

Daleu! draga primavara,  
De-ai veni când as vrea eu,  
Sa mai ies voinic prin tara,  
Sa fiu iar la largul meu!

Sa-mi pun cusma pe-o ureche  
si sa-mi las pletele-n vânt,  
si-n potica mea cea veche  
Sa ma-ntind iar la pamânt.

Sa simt iar durda pe spate  
si sa-mi vad ici ca lucesc  
Cinci pistoale ferecate,  
Cu hamgerul haiducesc.

si pe coarda-i cea pletoasa  
Sa-mi dezmierd murgul voinic,  
si pe zarea luminoasa  
El sa zboare, eu sa-i zic:

“Fugi ca vântul, fugi ca gândul,  
Mai, voinice nazdravan!  
Caci acum ne-a venit rândul,  
A sosit vremea de an,

Sa tinem codrii si valea  
Noi, vitejii amândoi.  
La neferi sa-nchidem calea,  
Sa dam groaza prin cioci”.

### **Fat-Logofat\***

*\*Fat-Logofat este eroul povestilor populare; el se lupta cu zmeii si-i frumos ca soarele, având ca si el plete de aur.*

“O! Fat-Logofete,  
Cu netede plete,

Cu parul de aur!  
Stai, te odihnește,  
Ca-n deal te pândeste  
Un negru balaur.”

“Frumoasa fetita,  
Cu lunga cosita,  
Cu mândru colan!  
De dânsul n-am teama,  
Caci am pe-a lui seama  
Al meu buzdugan.”

“O! tânar semete,  
Cu blânde mândrete,  
Cu ochii de foc!  
Balauru-i mare  
si mila nu are...  
Stai, ah! stai pe loc.”

“Luceafar din stele,  
Cu dulci porumbele  
Pe fata de crin!  
Toti zmeii din lume  
Se-nchin l-al meu nume,  
Tremur si se-nchin.”

“Viteze vestite,  
Cu arme-aurite,  
Cu dulce cuvânt!  
El peste munti calca  
si-n cer are-o falca,  
s-una pe pamânt.”

“Pasarea de munte  
Cu salba pe frunte,  
Cu salba de flori!  
Murgul meu, când sare,  
Trece peste mare  
si zboara prin nori.”

“O! .at-Logofete,  
Cu netede plete,  
Cu glasul ceresc!  
Nu te du de-aice,  
Nu te du, voinice,  
Ca eu te iubesc!”

“Frumoasa fetita,  
Cu lunga cosita,  
Cu sân fecioresc!  
Pentru-a ta iubire  
Fala sau peire  
Vreau sa dobândesc!”

## **Hora\***

*\* Hora este chiar jocul cel vechi al romanilor si care era cunoscut sub numele de chorus. In timpul horei este obiceiul ca unul din dantuitori sa cânte din gura si sa deie astfel tonul dantului.*

Iata! hora se porneste  
Sub stejar, la radacina.  
Iata! hora se-nvârteste...  
Vina, puico, vina.

Lânga mine vin', draguta,  
Sa te pot strânge de mâna  
Ca ieri seara, la fântâna;  
Mario, Mariuta!

Duh-de-Spaima! Piei-Naluca!\*\*  
Suna bine-n cobza, suna,  
Sa nu-ti fac spetele struna  
si chica maciuca.

*\*\* Porecle date tiganilor lautari.*

Tu, Fes-Ros cu giubea lunga!  
Din arcus trage mai tare,  
Caci in gard am un par mare  
si multi bani in punga!

Tot asa pân-in deseara!  
Mult frumoasa-mi e puicuta,  
Ca o zi de primavara,  
Maria, Mariuta!

Tot asa, tot voiniceste!  
Nu ma dati, mai, de rusine,  
Caci gurita ce-mi zâmbeste  
Vâra dracu-n mine.

Mi-am pus flori la palarie,  
Mi-am pus flori, mi-am pus margele,  
Sa se uite cu mândrie  
Puicuta la ele.

Am camasa cu altita,  
Tot de fir si de matasa,  
Am pe spate-o durdulita...  
De nime nu-mi pasa!

Nici de vornic, nici de dracul,  
Nici de vraja ciocioiasca,  
Nici de turc, nici de cazacul...  
Tara sa traiasca!

Bateti toti intr-o lovire  
Sa vuiasca-n fund pamântul;

Lumea-ntreaga sa se mire,  
si Dumnezeu sfântul!

Sunt satul de biruri grele  
si de plug, si de lopata,  
De ciocoi, de zapciele  
si de sapa lata.

Astazi horele sunt pline!  
Crape-mi sura opincuta,  
si sa mor in joc cu tine,  
Mario, Mariuta!

### **Zburatorul\***

*\*Zburatorul este un geniu nevazut, care pândeste fetele in lunci si le saruta pe furis.*

“Draga, draga surioara,  
Nu stii cântecul ce spune  
Ca prin frunzi când se strecoara  
Raza zilei ce apune,

Zburatorul se arunca  
La copila care vine  
Sa culeaga fragi in lunca,  
Purtând flori la sân ca tine?

Fragii el din poala-i fura  
Cu-a sa mâna nevazuta,  
si pe frunte si pe gura  
El o musca s-o saruta.

Soro, buza-ti e muscata!  
Fragii, poti sa le duci dorul.  
Spune,-n lunca-ntunecata  
Nu-ntâlnisi pe Zburatorul?”

“Draga surioara, draga,  
Cântecul mai spune inca  
De-acel duh c-ades se leaga,  
Când e umbra mai adâncă,

De copila mândra, alba,  
Ce culege viorele,  
Purtând pe ea scumpa salba,  
Scumpa salba de margele.

Salba el râzând i-o strica  
Cu-o placuta dezmiardare  
si de fiesce margica  
Lasa-o dulce sarutare.

Pe sân, draga, esti muscata!

Salba, poti ca sa-i duci dorul.  
Spune,-n lunca-ntunecata  
Nu-ntâlnisi pe Zburatorul?"

Astfel vesel pe-o carare  
Glumeau gingasele fete.  
Iar in lunca stau la zare  
Doi voinici cu negre plete

si, cântând in poienita,  
Aninau cu veselie  
Unu-o salba-n chingulita,  
Altul flori la palarie.

### **Tatarul**

#### *Cântec vechi*

Mai tatare, tine-ti calul,  
Mai tatare, strânge-i frâul,  
Mai tatare, lasa malul,  
Nu cerca a trece râul,

Ca, pe crucea sfintei lege!  
De voi doi, peste hotare,  
Nimic, zau, nu s-a alege,  
Mai tatare, mai tatare!

Mai tatare, da-ne pace,  
Mai tatare, stai, nu trece,  
Mai tatare, nu ma face  
Sa-ti farâm capul in zece!

Ca de sus, de pe movila,  
De-oi zvârli ghioaga cea mare,  
Zau, ti-oi plânge chiar de mila,  
Mai tatare, mai tatare!

Mai tatare, unde-ti e pala?  
Mai tatare, unde-ti e calul?  
Mai tatare, unde-ti e fala?...  
Nu spusei sa nu treci malul?

Nu stiai tu, mai vecine,  
Ce-i românul in turbare?  
Corbii musca acum din tine,  
Mai tatare, mai tatare!

### **Cinel-cinel\***

*\*Flacaii si fetele de la tara petrec serile iernii la sezatoare, propuinindu-si cimilituri,  
dintre care unele sunt foarte poetice.*

Pastorul zise: "Cinel-cinel,  
Copilei june de lângă el.  
Doua stelute cu raze line  
Lasat-au cerul plin de lumina  
și pe-a ta frunte ele-au căzut.  
Ghici, dragulita, ca le sarut."

Nu ghici-ndata  
Gingasa fata  
și pe ochi dulce fu sarutata.

Pastorul zise inca: " Cinel-cinel,  
Copilei blânde de lângă el.  
O vezi închisa, rumena floare,  
Cum se deschide, vezi lacrimioare,  
și pe-a ta fata ea s-a nascut.  
Ghici, dragulita, ca o sarut".

Nu ghici-ndata  
Vesela fata  
și pe gurita fu sarutata.

Pastorul zise iara: " Cinel-cinel,  
Copilei mândre de lângă el.  
Albe, rotunde, doua-aripioare  
Ne-ncetat salta, la cer sa zboare,  
și tu-n robie le-ai tot tinut.  
Ghici, dragulita, ca le sarut".

Nu ghici-ndata  
Rumena fata  
și pe sân fraged fu sarutata.

### **Mândrulita de la munte**

Mândrulita de la munte,  
Ce nu treci cole, pe punte,  
Sa te strâng la pieptul meu?  
Ca te-as face, zău, puicuta,  
Sa urasti a ta casuta  
și sa uiti pe Dumnezeu.

De-a tot toarce nu-ti e lene?  
Lasa-ti furca-n buruiene  
și-mi sai iute cel părau,  
Sa culegem impreuna,  
Tu, fragi roși de prin pasuna,  
Eu, crini albi pe sânul tau.

Ici, in lunca inverzita,  
Este-o iarba in florita  
Ce se-ngâna c-un izvor.  
Vina-n iarba, mândrulita,  
Eu sa-ti cânt doina, doinita,

Tu sa plângi de dulce dor!

### **Dorul romincei**

De-ar vrea bunul Dumnezeu  
Sa-mi asculte dorul meu!  
De-as avea un copilas,  
Dragul mamei ingeras!

Cât e ziua, cât e noapte,  
I-as sopti cu blânde soapte.  
Cât e noapte, cât e zi,  
Tot la sânu-mi l-as pazi!

L-as pazi, l-as dezmierda,  
Mii de sarutari i-as da,  
si i-as zice-ncetisor:  
Nani, nani, puisor!\*

*\*Femeile române au obicei a legana si adormi copiii lor cu cântece dulci si melodioase, in care cuvântul nani, nani rasuna ades ca o duioasa dezmierdare.*

De-ar fi cerul cu printa,  
Sa-mplineasca-a mea dorinta!  
De mi-ar da un baietel,  
Dragul mamei voinicel!

N-ar fi prunc mai fericit  
si pe lume mai iubit!  
Alt copil n-ar fi ca el,  
Mititel si frumusel!

Obrajelu-i ca de spume  
N-ar avea seaman pe lume!  
N-ar fi ochii nimarui  
Dulci ca ochisorii lui!

Iar eu, mândra maiculita,  
Pe-ai sai ochi, pe-a sa gurita  
Ne-ncetat i-as saruta,  
Saruta si i-as cânta.

si i-as face-o descântare  
Sa ajunga-un viteaz mare,  
Un viteaz ce-ar straluci,  
Cum n-a fost, nici n-ar mai fi!

si l-as pune sa se culce  
Pe-al meu sân, leganat dulce,  
si i-as zice-ncetisor:  
Nani, nani, puisor!

### **Cintec ostasesc**

Român verde ca stejarul,  
Râd de dusmani si de moarte!  
Sa-mi traiasca armasarul  
si prin glonti sa ma tot poarte!

Sai, voinice, si necheaza  
Ager, falnic ca un zmeu,  
Caci am inima viteaza  
si credinta-n Dumnezeu!

Cât mi-a sta mâna voinica  
Pe-a mea pala ostaseasca,  
N-aiba grija de nimica  
Țara mea cea româneasca!

Sai, voinice, si necheaza  
Ager, falnic ca un zmeu,  
Caci am inima viteaza  
si credinta-n Dumnezeu!

Cu-al meu suflet, cu-a mea pala,  
Cu-al meu soim albit de spume,  
In dusmani vom da navala,  
De s-a duce vestea-n lume!

Sai, voinice, si necheaza  
Ager, falnic ca un zmeu,  
Caci am inima viteaza  
si credinta-n Dumnezeu!

## **Dorul**

Cântec de lume  
Ah! Mi-e dor, mi-e dor de tine,  
Ingeras cu dulci lumine!  
Ah! mi-e dor si plâng de jale  
Tot privind in a ta cale.

Zi si noapte cu durere  
Duios sufletu-mi te cere  
si cu dulci, cu blânde soapte,  
Te chem vecinic zi si noapte!

Scump odor, dulce iubita,  
Unde-i fata ta slavita?  
Unde-i glasu-ti ce patrunde?  
Unde esti, draga mea, unde?

De-ar fi cerul cu iubire,  
Mi-ar aduce-a ta zâmbire.  
De-ar fi cerul cu-ndurare,  
Mi-ar aduce-o sarutare.

Dar, vai mie! vremea zboara,  
Zile, veacuri se strecoara,  
s-ai mei ochi nu vad lumina  
si durerea-mi nu s-alina!

Dorul arde ca un soare  
A juniei dulce floare!  
Dorul stinge, vestejeste  
Inima care iubeste!

### **Doina iubirii**

Trece vara cea-nflorita,  
Trece vara cea iubita,

si cu dânsa-n alta lume  
Se duc florile din lume,

Se duc toate-n pribegie...  
Ramâne tara pustie!

Numai doua nu se duc,  
Nici se duc, nici se usuc.

Una-i floare de zapada,  
Una-i floare de livada,

Una-i floarea crinilor,  
Un-a trandafirilor;

s-amândoua-s rasadite,  
s-amândoua-s in florite,

Una-n câmpul raiului,  
Alta-n cuibul graiului!

Mândrulito, draga mea,  
A cazut din cer o stea

si mi-a zis intr-un ceas rau  
C-am sa mor de dorul tau!

si mi-a zis intr-un ceas blând  
Ca de-i face pe-al meu gând,

Sa ma lasi a saruta  
Doua flori pe fata ta,

Una-n câmpul raiului,  
Alta-n cuibul graiului,

De murit, eu noi muri,  
Ci cu tine m-oi iubi

Cât or creste flori in lume  
si s-or duce-n ceea lume!

*Din ciclul*  
**LACRIMIOARE**

**Steluta**

*Dedicatie E.N.*

Tu, care esti pierduta in neagra vecinicie,  
Stea dulce si iubita a sufletului meu!  
si care-odinioara luceai atât de vie  
Pe când eram in lume tu singura si eu!

O! blânda, mult duiosa si tainica lumina!  
In veci printre stelute te cata al meu dor,  
s-adeseori la tine, când noaptea e senina,  
Pe plaiul nemuririi se nalta c-un lung zbor.

Trecut-au ani de lacrimi, si multi vor trece inca  
Din ora de urgie in care te-am pierdut!  
si doru-mi nu s-alina, si jalea mea adânca  
Ca trista vecinicie e fara de trecut!

Placeri ale iubirii, placeri încântatoare!  
Simtiri! marete visuri de falnic viitor!  
V-ati stins intr-o clipala ca stele trecatoare  
Ce las-un intuneric adânc in urma lor.

V-ati stins! si de atunce in cruda-mi ratacire  
N-am alta mângâiere mai vie pe pamânt  
Decât sa-nalt la tine duiosa mea gândire,  
Steluta zâmbitoare dincolo de mormânt!

Caci mult, ah! mult in viata eu te-am iubit pe tine,  
O, dulce dezmiardare a sufletului meu!  
si multa fericire ai revarsat in mine  
Pe când eram in lume tu singura si eu!

Frumoasa ingerela cu albe aripioare!  
Precum un vis de aur in viata-mi ai lucit,  
si-n ceruri cu grabire, ca un parfum de floare,  
Te-ai dus, lasându-mi numai un suvenir iubit.

Un suvenir, comoara de visuri fericite,  
De scumpe, si fierbinte, si dulce sarutari,  
De zile luminoase si indumnezeite,  
De nopti venetiane si pline de-ncântari.

Un suvenir poetic, coroana vietii mele,  
Ce mângâie si-nvie duiosa-inima mea,  
si care se uneste cu harpele din stele  
Când ma inchin la tine, o! draga, lina stea!

Tu dar ce prin iubire, la a iubirii soare,  
Ai desteptat in mine poetice simtiri,  
Primeste-n alta lume aceste lacrimioare  
Ca un rasunet dulce de-a noastre dulci iubiri!

### **Lacrimioare**

Multe flori lucesc in lume,  
Multe flori mirositoare!  
Dar ca voi, mici lacrimioare,  
N-are-n lume nici o floare  
Miros dulce, dulce nume!

Voi sunteti lacrimi de ingeri  
Pe pamânt din cer picate,  
Când prin stele leganate  
A lor suflete curate  
Zbor varsând duioase plângeri.

Sunteti fragede si albe  
Ca iubita vietii mele!  
Cu voi, scumpe strugurele,  
Albe margaritarele,  
Primavara-si face salbe.

Dar deodata vântul rece  
Fara vreme va coseste!  
Astfel soarta crunt rapeste  
Tot ce-n lume ne zâmbeste...  
Floarea piere, viata trece!

### **8 Mart**

Intinde cu mândrie aripile-ti usoare,  
O! sufletul meu vesel, o! suflet fericit!  
Inalta-te in ceruri si zbori cântând la soare,  
Caci soarele iubirii in cer a rasarit  
si-n cale-mi s-a oprit!

Veniti, naluciri scumpe, dorinti, visuri marete,  
Ca pasari calatoare la cuibul inflorit.  
Veniti de-ngânati vesel a mele tinerete,  
Caci steaua fericirii in ochii-mi a lucit...  
Iubesc si sunt iubit!

\*

Sunt ore fericite, sunt tainice placeri  
Ce-n cumpana vietii platesc ani de dureri!  
Atunce falnic omul ridica a sa frunte  
si-n ceruri cu mândrie atinta ochiul sau.  
Fiinta lui se-nalta ca vulturul de munte,  
Iubirea lui il schimba si-l face Dumnezeu!

Atunci mai dulce steaua lucește-n miez de noapte,  
și-n zori seninul pare mai vesel, mai curat;  
s-a zilei mii de glasuri, s-a nopții mii de soapte  
El proclamă-n fală a lumii împarat!  
Sunt urme pretioase, sunt scumpe suvenire,  
Ce-n suflet tiparite, ca el au nemurire!

Zadarnic timpul trece c-un zbor neobosit,  
În sânul omenirii varsând a iernii gheață;  
Lumina lor iubită lucește lin în viață  
Precum un soare dulce în veci neasfintit!

Asa nu te vei stinge din minte-mi niciodată,  
O! suvenir puternic de dragoste-nfocată!  
O! timp ferice-n care minunea ce iubesc  
M-a deșteptat în raiuri cu glasuri-ingeresc!

\*

Era blândă ora a blândelor soapte,  
Când nu mai e ziua și nu-i încă noapte.  
Pământul și cerul, ca doi frațiori,  
Își dau sărutare prin stele și flori,

și-n aer parfumul al florilor dalbe  
Plutea cu lucirea stelutelor albe,  
și-n toată natura cuprinsă de dor  
Plutea o șoptire de dulce amor!

Din marginea lumii a nopții regină  
Varsă-n calea noastră duioasă-i lumina,  
și-n lunca patrunsă de razele ei  
Zburau caii noștri cu aripi de zmei.

Mergeam noi în cale ca umbre tacute,  
Pe-un covor de frunze, pe cărări pierdute,  
și-n tăcerea nopții ce ne-nconjură,  
Sufletele noastre ca și noi zbură,

Zbură ca doi îngeri din stele în stele,  
Dându-și sărutare tainic între ele...  
Deodată fugarii cu ochii de foc  
La capatul luncii s-opră pe loc.

Iar dulcele inger, patrunși de simțire,  
Îmi zise atunci, cu-o dulce zâmbire:  
"Acum este ora când geniul sfânt  
Aude și vede minuni pe pământ.

E ora ferice de sfânta uimire  
Ce-n suflet revarsă fiori de iubire.  
Spune-mi dar acum, tu, ce ești poet,  
Ce poezii cântă inimă-ti încet?"

“Daca vrei sa afli taina ce ma-ncânta,  
Iata poezia ce inima-mi cânta:

De este vreo fiinta, de este vreun nume  
La care sa se-nchine un suflet omenesc,  
Cu tot ce e mai nobil, mai iubitor pe lume,  
Cu tot ce-n omenire e mai dumnezeiesc,

Tu esti acea fiinta, tu, gingasa lumina,  
Aprinsa-n a mea cale de insusi Dumnezeu!  
si sufletul meu vesel la tine se inchina,  
O! scumpa mea Elena! o! drag ingerul meu!

Când soarta vru sa intru in rai de fericire,  
Când ochii mei pe tine zâmbind te-au întâlnit,  
Un fulger, o scânteie de vecinica iubire,  
Din ochii tai pornita, in sânu-mi au lucit.

s-atunci in alta lume am re-nviat deodata,  
s-un soare mai ferbinte in ceru-mi s-a aprins,

Atunci natura-ntreaga, zâmbindu-mi cu placere,  
Isi puse pentru mine coroana sa de flori;  
si glasul maicii mele, curmând a mea durere,  
Veni sa ma dezmiere din cerul fara nori.

Caci fata ta iubita mi s-arata oriunde,  
In vis, in flori, in stele, in dulcele senin;  
si inima-mi, cuprinsa de dorul ce patrunde,  
soptea cu tine astfel prin tainicu-i suspin:

“ferice de acela a caruia privire,  
Trezind in al tau suflet un fraged, dulce dor,  
Ar face ca sa nasca pe gura-ti o zâmbire  
Ca zori misterioase de vesel viitor!

Ferice care, vrednic de-o soarta neasteptata,  
Ar face pentru dânsul, in ceas dumnezeiesc,  
A ta inima scumpa de dragoste sa bata  
si glasu-ti cu-nfocare sa-i zica: te iubesc!”

### **De crezi in poezie...**

De crezi in poezie,  
In sfânta armonie  
Din boltele ceresti,  
Când noaptea-nseninata  
Luceste-ncoronata  
De stele ce iubesti;

De crezi in tinerete,  
In gingasa frumsete  
Ce-aprinde dulce dor,  
si-n tainica uimire

Ce-nsufla-a ta privire,  
O! scumpul meu odor!

De crezi in al tau frate,  
In suflete curate,  
In cer, in Dumnezeu...  
Precum eu cred in tine  
Ca in cerescul bine,  
Crede-n amorul meu.

### **Adio**

De-as trai cât lumea-ntreaga,  
Gândul meu la tine, draga,  
Vecinic, vecinic va zbura,  
s-orice e mai sfânt in mine,  
Dulce inger! pentru tine,  
Pentru tine-l voi pastra.

Cea mai blânda-a mea gândire,  
Cea mai gingasa simtire,  
Cel mai falnic dor al meu  
Ție numai, numai tie  
Le inchin pentru vecie  
Ca la insusi Dumnezeu!

Tu, fiinta de slavire!  
C-un cuvânt, cu o zâmbire,  
Cu un dulce sarutat!  
Mi-ai dat suflet, mi-ai dat viata,  
si a raiului dulceata  
Tu in sânu-mi ai varsat!

Tu mi-ai dat cu-a ta iubire  
Acea nalta fericire,  
Acel simt dumnezeiesc  
Ce puternic ne supune  
si ne-nalta de ne pune  
Sus, pe tronul ingeresc!

Tu, Eleno!... dar, vai mie!  
Intr-o noapte de urgie  
Cerul crud ne-a despartit!  
Tu te-ai dus, te-ai dus, iubita...  
Fericirea-mi nesfârșita  
Intr-o clipa s-a sfârșit!

Asa-i soarta! asa-n lume  
Tot ce poarta-un dulce nume,  
Tot ce-i falnic si frumos  
Curând trece, curând moare,  
Ca un cântec, ca o floare,  
Ca un fulger luminos!

Steaua vine, steaua piere!  
Astfel dulcea-mi mângâiere  
A pierit de pe pamânt;  
A pierit, s-a dus cu tine  
In locasul de lumina...  
si eu plâng pe-al tau mormânt!

Singur, singur cu-a mea jale,  
Ratacit pe-a vietii cale,  
Ca un orb nenorocit,  
Viata-mi scade, jalea-mi creste,  
s-al meu dor in veci s-opreste  
Pe mormântul tau iubit!

Adio! pe-aceste maluri  
De-ale Bosforului valuri  
Ingânate lin, usor,  
Te las, inger de iubire!  
Cu a vietii-mi fericire,  
Cu-al meu suflet plin de dor!

### **Pe mare**

Ah! viata pentru mine,  
Scump inger! fara tine  
Nu are nici un bine,  
Nu are nici un dar.  
In cer fie lumina,  
Sau nori, sau noapte lina,  
Sufletul meu suspina,  
Suspina cu amar!

Oricare nalucire  
L-a omului simtire  
Aduce-nsufletire  
Cu glasul-i încântat,  
Se pierde-n neagra ceata  
Ce-ntuneca-a mea viata  
si glasul-i se ingheata  
De mine departat.

Acum cerul zâmbeste,  
Natura-ntinereste  
si tot care traieste  
Se simte fericit;  
Dar mie ceru-mi pare  
Cuprins de-ntunecare;  
Vad lumea-n intristare  
Ca sufletu-mi cernit!

Zadarnic cat placere,  
Zadarnic mângâiere,  
S-alin a mea durere,  
Sa curm al meu suspin.

Trecuta fericire  
Izvor e de jelire,  
si dulcea-i suvenire  
Hraneste jalea-n sân!

O, valuri mari de spume!  
Purtati-ma prin lume  
Ca frunza fara nume  
Ce o plutiti usor,  
si m-aruncati din mare  
Pierdut, fara suflare,  
Pe malul cu uitare  
Adâncului Bosfor!

### **Ursita mea**

Intr-un castel, departe,  
Din ceruri avui parte  
Sa vad un ingerel.  
Mult trist era castelul!  
Mult vesel ingerelul,  
Mult gingas, tinerel!

Avea ceresti blândete,  
Pe frunte-i dulci albete,  
In ochii-i dulce foc,  
s-o tainica zâmbire,  
s-un suflet cu iubire,  
s-o soarta cu noroc.

Eram eu inca june...  
Acea scumpa minune  
Era ursita mea!  
Asa avui eu parte  
Intr-un castel, departe,  
A ma-ntâlni cu ea.

\*

Intr-un palat, pe mare,  
Intr-un oras, ce pare  
Din valuri rasarit,  
Departe de-a mea tara,  
In urma vazui iara  
Ursita ce-am iubit.

s-acolo, fara frica,  
Pe Mare-Adriatica  
Gondola ne-a primblat,  
si-n leagan de iubire,  
Pierdut in fericire,  
Tot sufletul i-am dat!

Pe soare si pe luna.

Cu mine impreuna  
A fost ursita mea...  
Asa avui eu parte,  
Intr-un palat, departe,  
A ma iubi cu ea!

\*

Iubitu-ne-am in lume,  
Plutind pe-a marii spume,  
Calcând pe verde plai,  
si, lumii dând uitare,  
Cu-o lunga sarutare,  
Trecut-am lin prin rai,

Dar intr-o noapte lina  
O palida lumina  
Se stinse in eter,  
si ingeru-mi cu jale,  
Zburând pe-a stelei cale,  
Se-ntoarse iar in cer.

Eram atunci pe mare...  
In dulcea-i leganare  
Muri ursita mea!  
Asa avui eu parte  
A sta in veci departe  
s-a plânge dupa ea!

### **La Venetia mult duioasa**

La Venetia mult duioasa  
Duios zboara gândul meu,  
Când, in noaptea-ntunecoasa,  
Pe simțirea-mi dureroasa  
Se abate dorul greu.

Astfel pasarea ranita  
De un sarpe otravit  
Zboara, zboara obosita  
si s-abate amortita  
Lânga cuibu-i in florit.

O! Venetio mult mareata!  
Cine a putut gusta  
A iubirilor dulceata  
In poetica ta viata  
Vecinic nu te va uita!

Te iubesc in a ta jale,  
In vesmântul tau cernit,  
si in gondolele tale  
Ce se pierd printre canale  
Ca un vis neispravit.

Te iubesc cu dor fierbinte  
In frumosul tau trecut  
si-n aducerea-aminte  
Ale dragostelor sfinte  
s-a fiintei ce-am pierdut!

***Din ciclul***

**MARGARITARELE\***

**1852—1862**

*\*Românii de peste Milcov numesc margaritarele albele fiice ale primaverii, care in Moldova poarta numele de lacrimioare.*

Lacrimile izvorâte dintr-un suflet simtitor,  
Precum roua diminetii, se inalta tainic nor  
si se duc de se revarsa pe al Domnului altar  
In odoare pretioase, in ceresc margaritar.

**Desteptarea României\***

1848

*\*Aceasta poezie nu a fost publicata in editia I-a a Doinelor, fiindca volumul, tiparit in Paris, avea a trece prin Austria pentru ca sa intre in România.*

Voi ce stati in adormire,  
voi ce stati in nemiscare,  
N-auziti prin somnul vostru  
acel glas triumfator,  
Ce se-nalta pân' la ceruri  
din a lumii desteptare,  
Ca o lunga salutare  
Catr-un falnic viitor?

Nu simtiti inima voastra  
ca tresare si se bate?  
Nu simtiti in pieptul vostru  
un dor sfânt si românesc  
La cel glas de inviere,  
la cel glas de libertate  
Ce patrunde si razbate  
Orice suflet omenesc?

Iata! lumea se desteapta  
din adâncă-i letargie!  
Ea paseste cu pas mare  
catr-un tel de mult dorit.  
Ah! treziti-va ca dânsa,  
fratii mei de Românie!  
Sculati toti cu barbatie,  
Ziua vietii a sosit!

Libertatea-n fata lumii  
a aprins un mândru soare,

s-acum neamurile toate  
catre dânsul atintesc  
Ca un cârd de vulturi ageri  
ce cu-ariپی mântuitoare  
Se cerc vesel ca sa zboare  
Catre soarele ceresc!

Numai tu, popor române,  
sa zaci vecinic in orbire?  
Numai tu sa fii nevređnic  
de-acest timp reformator?  
Numai tu sa nu iei parte  
la obstesca infratire,  
La obstesca fericire,  
La obstescul viitor?

Pâna când sa creada lumea,  
o! copii de Românie!  
C-orice dor de libertate  
a pierit, s-a stins din voi?  
Pâna când sa ne tot plece  
cruda, oarba tiranie  
si la caru-i de trufie  
Sa ne-njuge ea pe noi?

Pâna când in tara noastra  
tot strainul sa domneasca?  
Nu sunteti satui de rele,  
n-ati avut destui stapâni?  
La arme, viteji, la arme!  
faceti lumea sa priveasca  
Pe câmpia româneasca  
Cete mândre de români!

Sculati, frati de-acelasi nume,  
iata timpul de fratie!  
Peste Molna, peste Milcov,  
peste Prut, peste Carpati  
Aruncati bratele voastre  
cu-o puternica mândrie  
si de-acum pe vecinicie  
Cu toti mâinile va dati!

Hai, copii de-acelasi sânge!  
hai cu toti intr-o unire  
Libertate-acum sau moarte  
sa catam, sa dobândim.  
Pas, români! lumea ne vede...  
Pentru-a Patriei iubire,  
Pentru-a mamei dezrobire  
Viata noastra sa jertfim!

Fericit acel ce calca  
tirania sub picioare!

Care vede-n a lui tara  
libertatea re-nviind,  
Fericit, maret acela  
care sub un falnic soare  
Pentru Patria sa moare,  
Nemurire mostenind.

### **Sentinela romina**

*Poem istoric*

I  
Românul nu pier.

Din vârful Carpatilor,  
Din desimea brazilor,  
Repezit-am ochii mei  
Ca doi vulturi sprintenei  
Pe cea vale adâncita  
si cu flori acoperita,  
Ce se-ntinde ca o ceata  
Pân' in Dunarea mareata  
si de-acolo-n departare  
Pân' in Nistru, pân' in Mare.  
Iar pe cel amar pustiu  
Cu vazutul ce-ntâlnii?  
Intâlnii viteaz osten,  
Purtând semne de roman,  
Falnic, tare ca un leu  
si cu chip frumos de zeu.  
Bratu-i stâng era-ncordat  
Sub un scut de fier sapat  
Ce ca soarele soarea  
si pe care se zarea  
O lupoaica argintie  
Ce parea a fi chiar vie,  
si sub fiara doi copii  
Ce parea a fi chiar vii.  
Mâna-i dreapta tinea pala;  
Iar pe cap purta cu fala  
Coif de aur lucitor,  
Ca un zeu nemuritor.  
Cel viteaz era calare  
Pe-un cal alb in nemiscare,  
si, ca dânsul, neclintit  
Sta, privind spre rasarit.

Numai ochii sai misca,  
Vultureste-i alerga,  
Pe cea zare cenusie,  
Lunga, tainica, pustie,  
Unde, ca prin vis trecând  
S-auzea din când in când  
Vuiet surd, grozave soapte  
Ce veneau din miazanoapte,

Zgomot lung, inadusit  
Ce venea din rasarit.  
Iarba nu se clatina,  
Frunza nu se legana.  
Pasarea la munti zbură,  
Fiara-n codri tremura,  
Caci prin lumea spaimântata,  
In uimire cufundata,  
Treceau reci fiori de moarte,  
Presimtiri de rele soarte!  
Iar pe cer un vultur mare,  
Facând cercuri de zburare,  
Se vedea plutind cu fala,  
si-n rotirea-i triumfala  
Ținea ochiul sau maret  
Pe viteazul calaret.

— Cine esti? de unde esti?  
Pe la noi ce ratacesti? —  
— Sunt roman si sunt osten  
De-a-mparatului Traian!  
Maica Roma cea batrâna  
Mi-a pus arma asta-n mâna  
si mi-a zis cu glasul sau:  
Fiiul meu, alesul meu!  
Tu, din toti ai mei copii  
Cel mai tare-n vitejii!  
Mergi in Dacia, grabeste,  
Pe barbari de-i risipeste,  
s-apoi vecinic privegheaza,  
Sentinela mult veteaza,  
si te-atine la hotare  
Ca s-aud in departare  
Rasunând dusmane pasuri,  
Menintând barbare glasuri...

Venit-am si am invins!  
Pe barbari pe toti i-am stins,  
si pe tarmurile lor  
Acum, domn stapânitor,  
Astept oardele avane,  
Astept limbile dusmane  
Care vin din rasarit  
Ca potop nemarginit  
Sa cuprinda, sa inece  
Tot pamântul unde-or trece!  
— O! viteze neferice,  
Ai sa pieri in câmpi aice!

— Eu sa pier, eu?... niciodata!  
Vie-o lume incrunțata.  
Vie valuri mari de foc...  
Nici ca m-or clinti din loc.  
Tot ce-i verde s-a usca,  
Râurile vor seca,

si pustiul tot mereu  
S-a lati-mprejurul meu,  
Dar eu vecinic in picioare  
Printre valuri arzatoare  
Voi lupta, lupta-voi foarte  
Far-a fi atins de moarte,  
Caci român sunt in putere,  
si românul-n veci nu pier!

## II

Apa trece, pietrele ramân.

Abie zice, si deodata  
fulgera-n cer o sageata,  
Vâjâie, vine, loveste  
Scutul care zânganeste  
s-o respinge, - o zvârle jos  
Ca pe-un sarpe veninos.  
Dupa dânsa-n departare,  
Colo-n fund, in fund la zare,  
Se iveste-un negru nor  
Plin de zgomot sunator  
Ce tot vine, ce tot creste  
si pe câmpuri se lateste  
Cât e zare de zarit  
Intre nord si rasarit!

— Sentinela, privegheaza,  
Norul crunt inainteaza,  
Sentinela! te arata,  
Norul crunt se sparge!... Iata  
Iata oardele avane,  
Iata limbile dusmane  
De gepizi si de bulgari,  
De lombarzi si de avari!  
Vin si hunii, vin si gotii,  
Vin potop, potop cu totii  
Pe cai iuti ca rândunele,  
Fara frâie, fara sele,  
Cai sirepi ce fug ca vântul  
De cutremura pamântul!  
Multi sunt ca nisipul marii,  
Multi ca ghearele muștrarii  
Intr-un suflet pacatos,  
Intr-un cuget sângheros!...  
Sai, române, pe omor,  
Fa-te fulger razbitor,  
Fa-te Dunare turbata,  
Fa-te soarta ne-mpacata,  
Caci potopul iata-l vine  
si-i amar, amar de tine!

— Vie!...

Ca o stânca nalta  
Ce din vârful de munte salta,

Tuna, se rostogoleste,  
Cade, rumpe si zdrobeste  
Codrii vechi din a sa cale  
Pân' in fund, in fund devale!  
Astfel crunt ostasul meu  
Isi izbeste calul sau  
Peste codrii miscatori  
De barbari navalitori.  
El ii sparge, si-i razbeste,  
Snopuri, snopuri ii coseste,  
si-i infrânge, si-i respinge,  
si-i alunga, si-i invinge!  
Calu-i turba, musca, sare,  
Nechezând cu infocare,  
Calca trupuri sub picioare,  
Sfarma arme sunatoare  
si cu greu in sânge-noata,  
si mereu se-ndeasa-n gloata.  
Crunt razboi! privire crunta!  
Fiul Romei se incrunta...  
Fulgeri ies din ochii sai!  
Fulgera mii de scântei  
Dintr-a armelor ciocniri  
si lucioase zânganiri.  
Zbor topoarele-aruncate,  
Zbârâie-arcele-ncordate  
si sagetile usoare  
Noureaza mândrul soare  
Caii salta si necheaza,  
Lupta urla, se-nclesteaza  
si barbarii toti gramada  
Mortii crude se dau prada!  
Zece cad, o suta mor,  
Sute vin in locul lor!  
Mii intregi se risipesc,  
Alte mii in loc sosesc!  
Dar viteazul cu-a sa pala  
.ace drum printre navala,  
si patrunde prin sageti,  
Ca-i român cu sapte vieti!  
In zadar hidra turbeaza,  
Trupu-i groaznic incordeaza,  
Geme, urla si crâsneste  
si-mprejur se-ncolaceste.  
.iul Romei se aprinde,  
Hidra-n mâine-i o cuprinde  
s-o sugruma, si o sfarma,  
s-o invinge, si o darma!...  
fug gepizii, fug bulgarii,  
si lombarzii, si avarii,  
fug si hunii, fug si gotii,  
fug potop, potop cu totii,  
si se duc, se duc ca vântul  
Asurzind intreg pamântul  
De-a lor urlete barbare,

De-a lor vaiete amare!

III

Roma, Roma nu mai este.

Unde-s oardele avane?  
Unde-s limbile dusmane?  
Au pierit, s-au stins din fata,  
Precum toamna-n dimineata,  
Se topesc, se sting la soare  
Negurile-otravitoare!  
Cu ce vifor de urgie  
Navalira-n Românie!  
Cum venira de turbati,  
Ca balauri incrunzati,  
Cu o falca-n cerul sfânt  
si cu alta pe pamânt!  
Dar s-au dus cum n-au venit  
In pustiul lor cumplit,  
Parasind in urma lor  
Câmpul luptei de omor!  
Lat e câmpul celei lupte,  
Lat si plin de arme rupte,  
Plin de trupuri farâmate  
Care zac gramezi culcate,  
Plin de sânge ce-l pateaza  
si vazduhul abureaza!  
Unde sunt atâtea vieti,  
Unde-s ochii indrazneti?  
Moartea rece le-a cuprins,  
Intr-o clipa ea le-a stins,  
si pe câmpul cel de moarte,  
Crunt locas de rele soarte,  
S-a lasat acum deodata  
O tacere-nfricosata!  
Numai când, din vreme-n vreme,  
Se aude-un glas ce geme,  
O jelire-ntristatoare,  
Un suspin de om ce moare,  
Sau nechezul dureros  
Unui cal rasturnat jos,  
Care cheama ne-ncetat  
Pe stapânu-i jos culcat.

Soarele isi schimba locul!  
si apune ros ca focul,  
Intinzând pe cea câmpie  
O vapseala purpurie  
Ca un sângeros vesmânt  
Peste-un lung si trist mormânt!  
Iar in naltul cerului,  
Deasupra mormântului,  
Țipa vulturul cu fala  
si-n rotirea-i triumfala  
Incununa cu-al sau zbor

Pe viteazu-nvingator.

Sa traiesti, ostas romane,  
Stâlp al lumii apusane!  
Tu cu pieptu-ti ai oprit  
Valul crunt din rasarit,  
si cu bratul tau armat  
Pasul soartei l-ai schimbat!  
Dar ce zic!... un fior rece  
Prin a lumii vine trece,  
Caci deodat-un glas prin lume,  
Fara seaman, fara nume,  
Suna, duce-o neagra veste:  
Roma, Roma nu mai este!...

Zis-a glasul, un rasunet  
Lung raspunde ca un tunet,  
si a Romei vultur falnic  
Cade, dând un tipat jalnic!  
Zis-a glasul, si cu jale  
Plângând soarta mumei sale,  
Fiul Romei cei batrâne  
Scapa armele din mâine,  
Pleaca fruntea si-n durere  
Moartea cheama, moarte cere!

Iara calu-i fratior,  
Nechezând incetisor,  
Câmpul luptei paraseste  
si spre munti incet porneste,  
Ducând lin si nesimtit  
Pe stapânul lui iubit...  
Ei se duc in trista cale  
si pe urma lor devale  
Cade-o noapte-ntunecoasa,  
Noapte oarba, firoasa  
Ca fundul pamântului,  
Ca taina mormântului!  
si sub neagra sa aripa  
Se sterg toate intr-o clipa  
Cum se sterge de usor  
Visul cel amagitor,  
si ca suvenirul sfânt  
Celor care nu mai sânt!...

### **Motul si secuiul**

MAGHIARUL  
Motule,  
Mai hotule!  
Nu tot trage-n carne vie  
si mai trage-n cea pustie.  
Nu tot bate-n pieptul meu  
Ca-i pacat de Dumnezeu!

### ROMÂNUL

Puiule,

Secuiule!

Ce cati tu la noi in munte?  
Lance-n coaste, barda-n frunte,  
Ori un plumb vrajit in piept,  
Sa te duci in rai de-a drept?

### MAGHIARUL

Motule,

Mai hotule!

Tu esti tare, eu sunt tare;  
Bun e Dumnezeu si mare!  
De te-as prinde-n mâna mea,  
Zile tu n-ai mai avea.

### ROMÂNUL

Puiule,

Secuiule!

Eu sunt tare, tu esti tare,  
Dar ti-e lauda prea mare!  
De-alde tine, fatul meu,  
Multi viteji ucis-am eu.

### MAGHIARUL

Motule,

Mai hotule!

Sai din munte, da-te-n vale,  
Ca sa-mi mai scurtezi din cale.  
In cea vale de-ai salta,  
Vai s-amar de viata ta!

### ROMÂNUL

Puiule,

Secuiule!

Nici eu sa robesc la tine,  
Nici tu sa robesti la mine.  
Vrei, nu vrei dintr-un cuvânt?  
Ca te sting de pe pamânt!

### MAGHIARUL

Motule,

Mai hotule!

Tu n-ai nume, tu n-ai tara,  
Asta-i patria maghiara.  
Tu se cade sa-mi robesti,  
Caci tu om inca nu esti.

### ROMÂNUL

Puiule,

Secuiule,

Na! te du pe ceea lume  
Ca sa afli de-al meu nume.  
Spuie-ti mortii din mormânt

De sânt om sau de nu sânt!

### Vis de poet

Ea era frumoasa, dulce,-ncântatoare,  
Ca o floare vie, cazuta din soare;

Lumea-namorata si de doruri plina  
O slavea in taina ca pe o regina,

si pe când nici visul nu-ndraznea, nici dorul  
Pâna lânga dânsa sa-si inalte zborul,

Gingas, cu iubire, un poet ferice  
Prin a lui cântare indraznea a-i zice:

“Când privesc la tine, scumpa mea iubita,  
Ca o lira dulce inima-mi trezita

Cânta si serbeaza bunurile vietii,  
Farmecul iubirii si al tineretii.

Când privesc la tine, draga mea frumoasa,  
Raiul imi deschide poarta-i radioasa,

si zaresc printr-insa plaiul nemuririi,  
Unde ne asteapta ingerul iubirii.

Atunci omenirea, viata de amaruri  
Se imbraca-n ochii-mi cu placute daruri;

Patria-mi ascunde chinurile-i grele,  
De zâmbeste vesel fericirii mele,

si tot ce încânta, tot ce da uimire,  
Tot ce-nalta omul la dumnezeire,

Dragostea, virtutea, dulcea poezie,  
Imi soptesc de tine si ma-nchina tie!

Iar când, mult ferice, imi aduc aminte  
Ca-ntre-a noastre inimi sunt legaturi sfinte,

Ca tu, inger dulce, tu, minune vie,  
Ai venit din ceruri ca sa te dai mie!

C-al tau sân fierbinte bate pentru mine,  
C-a ta frumusetate este al meu bine...

O! atunci, iubita, sufletu-mi s-aprinde,  
Nobila mândrie vine de-l cuprinde,

si simt ca el numai e menit pe lume  
De a fi altarul scumpului tau nume!”

Astfel la picioare-i poetul cânta,  
Iar ea, varsând lacrimi, blând îl asculta,

și-n a sa uimire gingasa, adâncă,  
Îl ruga, zâmbindu-i, să mai cânte încă:

“Spune-mi ce minune, care scump odor  
Ar putea în lume să-ți insufle dor?”

Care vis de aur s-a oprit din cale  
Ca să fie visul tinereții tale?

Vrei pe-aripa dalba unui sprinten nor  
Cerul și pământul să-ți alergi ușor?

Vrei să-ai în frunte-ți margaritarele,  
Salbe înșirate pe raze de stele?

Vrei tu la picioare-ți lumea să-ți închin?  
Vrei să fii regina cerului senin?

Spune-mi, ce minune dorești ca să nască  
Pentru-a ta plăcere dragostea-mi cerească?”

“Dragul meu poete! nu doresc odoare,  
Din a ta cunună vreau numai o floare.

Acea floare scumpă dacă ai avea,  
Alta-mpodobire pe frunte n-ai vrea.

și numai amorul care mă învie  
Ar întrece-n mine falnică-mi mândrie!

Tu ești visul gingas ce din zborul său  
Varsă încântare sufletului meu.

Tu-mi îndulcești viața, tu-mi șoptești din stele,  
Tu luminezi calea rugăciunii mele,

și în veci pe tine cu drag te găsesc  
În orice îmi place, în orice iubesc,

s-o credință sfântă de la cer îmi vine  
Ca în alta lume m-am iubit cu tine.

O! mult îmi e scumpă închinarea ta,  
Căci, iubind, amorul tu știi să-l cânte.

și prin armonia dulcii tale lire  
Vom zbura-mpreună către nemurire.

O! pleacă-a ta frunte pe inima mea,  
De asculta dorul ce șoptește-n ea,

s-apoi cânta lumii țara mea slavita,  
Cânta România și pe-a ta iubita!...”

Cine-ar putea crede că acest amor  
A fost o părere, un vis trecător?

Poetul visase, cum visez poezii,  
Flori de altă lume pe cărarea vieții.

Iar când la lumina ochii a deschis,  
În ceruri zburase cerescul sau vis!

“O, vis al iubirii! zis-a el cu jale,  
Simțind două lacrimi pe genele sale.

Scumpă nălucire! te întoarce-n rai,  
Mergi de înflorește pe cerescul plai,

Caci un vis, ca tine, așa de fericit,  
A-nflori nu poate pe pământ, aice!”

### **Muntele de foc\***

*\*În Munții Apenini, între Giogo și Filigare, aproape de satul Petra Mala, există un fenomen vulcanic foarte curios de observat. Pe suprafața vârfului unui deal, numit Munte de foc, ies din pământ nenumărate limbi de foc care ard necontenit, răspândind noaptea lumini fantastice pe stâncile și pădurile de pe împrejur (vezi în Salva literară articolul intitulat: Monte di fo).*

#### Legenda din Munții Apenini

Pe cei munți pustii, salbatici,  
Din Lombardo-Venetie,  
Unde noaptea în orgie  
S-adun demonii lunatici,

Hoti de moarte doisprezece  
Stau în rond sub vântul rece  
Care suiera și trece!  
Focul cerului s-aprinde,

Urmarit de groaznic tunet,  
și al muntelui răsunet  
Printre văi adânci se-ntinde.  
Hotii râd cu voie bună.

seful lor, purtând cununa,  
Cânta astfel în furtuna:  
“Varsa-n cupa mea de aur  
Acest vin ce desfătează

și mă-mbata, mă turbează,  
Că sângele roș pe taur.  
Toarna, drege tot aice,  
și când eu destul voi zice,

Pe-al meu cap trasnetul pice!  
Beti, voinici, pâna la moarte!  
In ceas vesel de placere  
Sa uitam orice durere,

Orice chin a relei soarte.  
Beti, copii, toti dupa mine  
si-nchinati cupele pline  
L-a fulgerelor lumine!

Vântul bate, cerul tuna,  
Muntii urla, Satan râde,  
Iadul vesel se deschide  
si cu noi cânta-mpreuna.

Pe când lumea se-ngrozeste,  
Omul brav benchetuieste  
s-al lui suflet se-ntareste!

Tremure-se tot in lume  
Cât va fierbe sânge-n mine!  
Faca-si cruce si se-nchine  
Cel ce-aude de-al meu nume.

Eu sunt bratul care frânge!  
Eu sunt ochiul ce nu plânge!  
Eu sunt gura ce bea sânge!”

Abia zice, si deodata  
Cade hotul de pe munte,  
Fulgerat, lovit in frunte  
De a cerului sageata!...

De-atunci mii de focurele,  
Limbi de para albastrele,  
Ard pe locurile-acele!

### **Hotul si domnita**

Frunza verde de aluna!  
Trece voinicul pe luna  
si codrul voios rasuna.

Trece hotul haulind,  
Pe carare coborând,  
Din frunzis mereu pocnind.

Mai voinice, voinicele,  
Ia-ti taiusul de plasele,  
Pune mâna pe otele,

Ca se primbla pe potici  
Trei desagi de irmilici

si de galbeni venetici,

Iar in urma-le, calare,  
Vine-o mândra fata mare,  
Gatita pe maritare.

Ea-i mireasa unui crai  
si se duce cu alai  
Peste munte, peste plai,

Dar copila-i amarâta  
C-a sa fie despartita  
De Moldova mult iubita.

si in gândurile sale  
Ea se roaga-amar cu jale  
Ca sa-i iasa-un zmeu in cale...

Frunzulita de brad mica!  
Iese hotul din potica,  
Singur, vesel, fara frica,

s-apoi zice: "Cale buna!  
Unde mergeti impreuna,  
Dragii mei, noaptea pe luna?"

Decât la curtea craiasca,  
Mai bine-n lunca hoteasca,  
Lânga-o inima frateasca".

Frunza verde stejarel!  
Hotul pleaca sprintenel  
Cu domnita lânga el.

Iarba creste-n calea lor  
si domnita, scump odor,  
Vesel calca pe covor.

### **Dealul-Doamnei**

Ce gândesti, o! Margarita  
Ce gândesti, o! Margarita,  
Când de visuri esti rapita

Intr-al noptii miez senin,  
Când din luna zâmbitoare  
Vine-o raza calatoare  
De se joaca pe-al tau sân?

Nu crezi tu, o! Margarita,  
C-acea raza fericita  
Este gingasul meu dor,  
Ce-i trimis din departare  
Sa-ti aduca-o sarutare

De la bietul calator?

s-atunci, dulce Margarita,  
Nu te simti duios uimita  
L-ale razei dezmiardari?  
si cu-o soapta de iubire  
Nu trimiti a ta gândire  
Sa ma caute pe mari?

Mult frumoasa Margarita!  
Barca mea e ratacita  
Pe al marii val turbat.  
Glas de moarte-n aer trece,  
si de-al mortii fior rece  
Sufletu-mi e tulburat!

O! duioasa Margarita,  
Da-mi o lacrima iubita  
In acest minut amar,  
Dorul meu in cer s-o suie  
si, ferice, s-o depuie  
Pe al Domnului altar!

### **Stelele**

*Doina*

De la mine pân' la tine  
Numai stele si lumina!  
Dar ce sunt acele stele?  
Sunt chiar lacrimile mele  
Ce din ochii-mi au zburat  
si pe cer s-au aninat  
Cum se-anina despre zori  
Roua limpede pe flori!...

Varsat-am multe din ele  
Pentru soarta tarii mele!  
Multe pentru cei ce sânt  
Pribegiti de pe pamânt!  
Multe lacrimi de jelire...  
Iar de dulce fericire  
Ah! Varsat-am numai doua,  
si-s luceferi amândoua!

### **N. Balcescu murind \***

*\*Mult jelitul N. Balcescu, autorul mai multor scrieri istorice de mare insemnatate, frate iubit al tuturor celor ce l-au cunoscut, s-a savârsit din viata la Palerma in 28 noiembrie 1852.*

De pe plaiu-nstrainarii,  
Unde zac si simt ca mor  
De amarul disperarii

si de-al tarii mele dor,

Vad o pasare voioasa  
Apucând spre rasarit,  
si o raza luminoasa,  
si un nour aurit.

“Pasarica zburatoare,  
Unde mergi cu dorul meu?”  
“Am solie-ncântatoare  
De la sfântul Dumnezeu

Sa duc glas de armonie  
Țarmurilor românești  
si sa scald in veselie  
Inimile ce jelesti!”

“Raza vie, calatoare,  
Unde mergi cu dorul meu?”  
“Am solie-nvietoare  
De la sfântul Dumnezeu

Sa depun o sarutare  
Pe al tarii tale sân  
si s-aduc o alinare  
Jalnicului tau suspin.”

“Nouras patruns de soare,  
Unde mergi cu dorul meu?”  
“Am solie roditoare  
De la sfântul Dumnezeu

Sa ma las in Românie,  
Ca sa creasca mii de flori  
Pe frumoasa ei câmpie  
Ce o plângi adeseori!”

“Du-te, raza stralucita,  
Du-te, mica pasarea,  
si pe tara mea iubita  
Mângâietî-o-n lipsa mea!

Iar tu, nour de rodire,  
fa sa creasca-n sânul sau,  
Cu verzi lauri de marire,  
floarea sufletului meu!”

### **Anul 1855**

Dup-atâti rai secolî negri  
de dureri, de vijelie,  
Ce-au trecut fara-ncetare  
peste biata Românie,  
Tu, an nou, ce ne vestesti?

Vii s-aduci patriei mele,  
ca o dreapta rasplatire,  
Pace, glorie, putere,  
libertate, fericire,  
Indurarile ceresti?

Din noianul vecinicii  
esti tu sol de mângâiere?  
Trebuie ca semn de moarte  
sau ca semn de inviere  
Sa te blestem, sa te-admir?

Esti amic sau tu faci parte  
din cumplitii ani de rele  
Ce-au depus in al lor trecut  
peste fruntea tarii mele  
O coroana de martir?

Orice-a fi a ta menire,  
vei gasi poporul tare,  
Infruntând lovirea soartei  
cu-o puternica rabdare  
si cu suflet de român.  
Caci românul e intocmai  
precum stâncile marete  
Care-n valurile marii  
furtunate si semete  
Neclintite-n veci ramân.

Pe aceste mândre tarmuri  
sentinela-naintata  
Neamul nostru, fara sprijin,  
in veghere necurmata  
Sta pe loc la postul sau.

El de douazeci de secoli  
a trecut prin mii de lupte,  
Dar acum i-a cazut bratul,  
i-au cazut armele rupte...  
O! puternic Dumnezeu!

Sunt destule-atâte chinuri!  
Ada ziua mult dorita,  
Zi de pace, de tarie  
si de glorie iubita  
Pentru-acest sarman popor,

Pentru-o natie crestina,  
care poart-un mare nume  
si in sufletu-i presimte  
ca-i chemat in asta lume  
La un falnic viitor.

Fa ca anul care vine

sa aduca-un mândru soare,  
Sa deschida-o cale noua  
de mari fapte roditoare  
Pentru neamul românesc,

Caci el are din vechime  
o menire stralucita!  
El a fost si vrea sa fie  
sentinela neclintita  
Pe pamântul stramosesc!

*Cintece si sarutari*

## **POETUL**

Ah! câte glasuri de armonie  
In al meu suflet cânta duios,  
Toate, uimite, se-nchina tie  
Când te-arati mie,  
Inger frumos!

Alba românce! tu pentru mine  
Esti adierea lunii lui mai.  
Darul iubirii, cerescul bine,  
Naste si-mi vine  
Din al tau grai.

Priveste-n lume maretul soare  
Cum raspândește veseli fiori.  
El da o raza inviitoare  
De orice floare  
Ivita-n zori.

Priveste-a noptii mândra coroana  
Cum lasa-a ninge stele din ea.  
De orice suflet care-n cer zboara  
Lin se coboara  
Câte o stea.

O, dulce inger de dezmiardare!  
De-ai vrea, unita cu dorul meu,  
Sa-mi dai, ferice, o sarutare,  
De-orice cântare  
As cânta eu,

N-ar fi in ceruri dalbe lumine,  
Nici flori pe lume s-ar legana,  
Pe câte versuri de amor pline  
Eu pentru tine  
As suspina!

## **ROMÂNCA**

Când primavara cu larcimioare  
In locul iernii vine zâmbind,  
Inima, dulce privighetoare  
Scaldată-n soare,  
Cânta iubind.

Dar când se lupta țara-n durere,  
Tot omul tânăr și simțitor  
Trebuie să-i deie cu-a sa putere  
O mângâiere  
s-un ajutor.

Când țara geme sub apăsare,  
Mai bine-mi place să aud sunând  
Un răcnet aspru de răzbunare  
Decât oftare  
De amor blând.

Versul iubirii duios strabate,  
Focul poetic e rapitor,  
Dar nu-s cuvinte mai infocate  
Ca libertate  
și viitor.

June poete! ascunde-ți dorul,  
Caci nu e timpul de dulci plăceri.  
Decât pe lira să cânti amorul,  
Apara-onorul  
Sarmanei țări!

Cânta-un vers falnic de re-nviere  
Care să aprindă sufletul meu.  
Ridica neamul de la cadere,  
s-orice-mi vei cere  
Va fi al tău!

### **Dragos\***

*\*Dupa traditia populara, Dragos a venit din Ardeal si a poposit intr-o vale numita Câmpul-lui-Dragos, ce se gaseste intre Bacau si Piatra. Asemenea se pretinde ca bourul Moldovei reprezinta capul unui zimbru ucis de Dragos la descălecarea lui in țara, in secolul XIII. Bour insemneaza Boul Urus.*

Dragos, mândru ca un soare,  
A plecat la vânătoare.  
Ghioaga și sageata lui  
Fac pustiul codrului!

Cerbul moare, ursii pier  
și vulturii cad din cer...  
Iată ca-ntr-o dăbravioară  
El zăreste-o caprioară,

Fiara blândă de la munte,

Cu steluta alba-n frunte  
si cornite subtirele  
si copite sprintenele.

Caprioara cum il simte  
Lasa locurile strimte,  
Fuge, salta, zboara, piere,  
Ca un vis, ca o parere;

Iara Dragos infocat  
O goneste ne-ncetat.  
Zi de vara cât de lunga,  
Vânatorul o alunga,

s-amândoi se pierd de vii  
In codri merei pustii!

II

Iata, mari, ca deodata  
O poiana se arata,  
Inverzita, in florita  
si de lume tainuita.

Iar pe iarba-n poienita  
Cânta-o alba copilita,  
Cu ochi dulci, dezmiertatori  
si cu sânul plin de flori.

Caprioara, cât o vede,  
Zboara vesel, se repede  
si ii cade la picioare  
Pe-un covor de lacrimioare.

Cât viteazul o zareste,  
Pe loc sta si se uimeste!  
Uita blânda caprioara  
si sageata ce omoara!

Uita draga vânatoare,  
Uita lumea de sub soare!

III

"Copilita! zice el  
Rezemat de-un stejarel.  
Esti tu zâna astui plai,  
Sau o floare de la rai?"

“Dragos, Dragos, fratioare,  
Nu sunt zâna, nu sunt floare,  
Dar am suflet fecioresc  
si Moldova ma numesc.

Mult e mult de când te-astept  
sa-mi alin dorul din piept,  
Ca de Domnul sunt menita

Ca sa fiu a ta ursita!”

“O, Moldovo-ncântatoare,  
Gingasa fermecatoare!  
Iata, arcu-mi vitejesc  
Lânga tine-l rasadesc,

Ca sa deie pân-in zori  
Crengi cu frunze si cu flori,  
si cu-acele crengi frumoase  
Sa-mpletim cununi voioase,

Una tie, una mie,  
Pentru-a noastra cununie!”

#### IV

A doua zi ei plecara  
si prin codri apucara,  
Amândoi imbratisati,  
Cu flori mândre-ncununati.

Dealuri multe ei suira,  
Multe dealuri coborâra,  
Pân-in valea cea-nverzita,  
De-un râu luciu racorita.

Copilita-nveselea  
si din gura-asa graia:  
“Dragos, Dragos, fratioane,  
Lasa ochii tai sa zboare

Peste dealuri si câmpii  
Pascute de herghelii,  
Peste vai, peste gradini  
Unde zbor mii de albini,

Peste ape curgatoare  
si dumbravi rasunatoare.  
Cât pamânt tu vei vedea,  
E cuprins de zestrea mea!

s-acea dalba de mosie  
Toata-n veci a ta sa fie,  
Ca sa fie-n veci scapata  
De o fiara-nfricosata,

De un zimbru fioros  
Care-o calca-n sus si-n jos”.

#### V

Bine vorba nu sfârsea,  
Din râu iata ca iese  
Zimbrul aprig ca un zmeu,  
Cu lungi coame ca de leu,

si cu coarne otelite,  
si cu aripi la copite.  
Fiara crunta si turbata  
Pleca fruntea lui cea lata

si sarind, mugind, da zor  
Peste mândrul vânat.  
Iara Dragos s-atinea  
si, cel zimbru cum venea,  
Ghioaga-n frunte-i arunca,  
Fruntea-n doua-i despica!

Apoi capul ii taia,  
Intr-o lance il pune  
si pleca in veselie  
Pe frumoasa lui mosie,  
De pagâni sa o fereasca  
si ca domn sa o domneasca!

## **1 Mai**

Acea zi mult frumoasa,  
cea zi de neuitare,  
Când pentru-ntâia oara  
amorul infocat  
Ne-a strâns la sânu-i dulce  
cu-o dulce-mbratisare  
si a depus pe frunte-ti  
intâiul sarutat!

Acea zi mult iubita,  
când tu, prin o minune,  
Mi-ai dat reinviere  
l-al dragostei altar,  
Din suvenirul nostru  
in veci nu va apune,  
Caci ea a fost hotarul  
trecutului amar!

Ea se impodobise  
cu-al primaverii soare  
si se-ngâna voioasa  
cu frumusetea ta,  
Dar tu-mi pareai mai dulce  
si mai încântatoare  
Decât chiar primavara  
care ne încânta.

O! cât erai atunce  
de alba si frumoasa,  
Când dorul tau, in ceruri  
zburând cu-al meu suspin,  
A izvorât in ochii-ti  
o roua luminoasa

si te-a plecat pe sânu-mi  
ca floarea unui crin!

O singura minuta  
a mea s-a ta fiinta  
S-au intrunit in raiul  
fierbintei sarutari,  
Dar din acea minuta  
cereasca Provedinta  
Ar face-o vecinicie  
de scumpe desfatari!

Atât era de mare  
a noastra fericire,  
Ca daca moartea cruda,  
vazând cât ne iubim,  
Voia atunci sa curme  
a noastra vietuire,  
Am fi murit ferice,  
far-a sti ca murim!

### **Cinstece de lume**

I

Inima-mi e amarâta,  
Zarea vietii innegrata!  
De-oi trai, n-am ce dori,  
N-am ce jeli de-oi muri!

Inima, fii rabdatoare  
Ca pamântul sub picioare,  
Pân' ce-i zace cu-al tau dor  
In mormânt nesimtitor.

Ce-ti slujeste de a plânge,  
De-a varsa lacrimi de sânge  
Intr-al lumii val cernit?...  
Valul trece neoprit!

Taci, cumplita mea durere,  
si tot creste in tacere,  
Pân' ce tu la Dumnezeu  
Duce-vei sufletul meu!

II

Avut-am odata-n lume  
Dor de fala si de nume,  
Dar acum vedea-l-as mort  
Chiar si numele ce port!

Avut-am odinioara  
Mama dulce, dulce tara;  
Dar acum sunt ratacit  
In pustiu nemarginat!

Avut-am in fericire  
Un vis dulce de iubire...  
Unde-i, Doamne, visul meu?  
Unde-i raiul, unde-s eu?

Amar mie! amar mie!  
Din cereasca-mparatie  
Ce lung fulger m-a patruns!  
Ce-am fost eu si ce-am ajiuns?

III

Ah! durere, in ce parte  
De tine sa fug departe?  
Urma-n lume sa nu las,  
Nici s-aud al lumii glas!

Cum sa scap de rau, de bine?  
Incotro sa fug de mine,  
Pe pamânt sa nu mai stiu  
De sunt mort sau de sunt viu?

Dati-mi, dati-mi aripioare,  
Sa zbor iute pe sub soare.  
Dati-mi aripi de pe dor,  
Pe sub noapte iar sa zbor.

Duce-m-as si m-as tot duce,  
Dor sa nu ma mai apuce!  
Cine-n cale m-a vedea  
Sa plânga de jalea mea!

### **Moldova in 1857**

Scumpa Moldova! tara de jale!  
Ah! in ce stare tu ai ajuns!  
Lasa-ma-a plânga ranile tale,  
Caci pân-in suflet ma simt patruns!

Tu, ce esti buna, dulce, iubita,  
Tu, ce esti fiica lui Dumnezeu,  
Cum te loveste soarta cumplita!  
Cum te ineaca amarul greu!

Lupii, si corbii, si vulpi straine  
fac a lor hrana din corpul tau,  
si tu, Moldova, platesti cu bine  
La toti aceia care-ti fac rau!

O! cât de crunte s-otravitoare  
Sunt pentru tine a lor muscari,  
Când ei cu buze sfâsiatoare  
Raspund l-ale tale dulci sarutari!

Dar mult mai aprig trebuie sa fie  
Chinul ce suferi, amarul chin,  
Când vezi chiar fiii-ti cu dusmanie  
Rupându-ti sânul de amor plin!

Mama duioasa, trista,-n cadere,  
Cu agonie mâinile-ti frângi,  
si nu-ti ramâne nici o putere,  
Nici glas, la lume ca sa te plângi!

Când ridici fruntea, jos in tarâna  
O-mpinge, o calca dusman picior!  
Când ridici glasul, o crunta mâna  
Ii curma-ndata geamatu-n zbor!

Dar cât va bate inima-n mine,  
Eu in veghere la lupta-oi sta,  
si, cu tarie, eu pentru tine  
In fata lumii voi protesta!

Pentru coroana-ti de suverana,  
Pentru-al tau nume si al tau drept  
Eu infrunta-voi hidra dusmana  
s-un scut ti-oi face din al meu piept!

Voi zice tie: "Mama-ntristata!  
Prinde la suflet inviotor,  
Caci tu scapa-vei de munci odata  
si-i avea parte de viitor!

Las' sa te prade hotii in taina,  
Sa urle lupii in urma ta.  
Lasa-i sa rupa mândra ta haina...  
Haina mai mândra tu vei purta!

In zadar raii vor in orbire  
Cereasca lege a-mpotrivi.  
Cerul voieste a ta marire,  
si tu, Moldova, mare vei fi!

In zadar cearca ei sa ridice  
Un zid pe Milcov, despartitor.  
Cadea-va zidul, si tu, ferice,  
Vei fi unita cu a ta sor'.

Caci tot se afla in Românie  
Inimi aprinse de-un sacru dor,  
Ce vor românul ca sa re-nvie  
Mare, puternic, ca dorul lor!

E scrisa-n ceruri sfânta Unire!  
E scrisa-n inimi cu foc ceresc!  
O! Românie! I-a ta marire  
Lucreaza bratul dumnezeiesc!"

Voi zice, zice pâna la moarte  
Celor ce-s dusmani neimpacati:  
"O! voi, unelte de rele soarte  
Pentru românii ce va sunt frati!

Voi, care insiva cu-a voastre mâine  
Mormântul tarii l-ati pregatit,  
s-ati muscat mâna ce va da pâine,  
si-ati ranit sânul ce v-a iubit!

Voi, care tarii platiti cu ura  
Când ea va cheama dragii sai fii,  
Uitând Dreptate, Lege, Natura,  
Uitând ca insiva aveti copii,

Blestemul tarii tunând sa cada  
Pe capul vostru nelegiuit!  
Blestem si ura!... Lumea sa vada  
Cât rau in lume ati faptuit!

Fie-va viata neagra, amara!  
Copii sa n-aveti de sarutat!  
Sa n-aveti nume, sa n-aveti tara,  
Aici sa n-aveti loc de-ngropat!

si când pe calea de vecinicie  
Veti pleca sarbezi, tremuratori,  
Pe fruntea voastra moartea sa scrie:  
Dusmani ai tarii! Cruzei vânzatori!"

### **Noaptea Sfântului Andrii**

Zgomot trist in câmp rasuna!  
Vin strigoii, se aduna,  
Parasind a lor secirii.  
Voi, crestinelor popoare,  
Faceti cruci mântuitoare,  
Caci e noaptea-ngrozitoare,  
Noaptea Sfântului Andrii!

Vântul sufla cu turbare!  
A picat stejarul mare,  
Cerule s-a intunecat!  
Luna salta-ngalbenita,  
Printre nouri ratacita,  
Ca o luntre parasita  
Pe un ocean turbat.

Bufnele posomorâte,  
In a lor cuiburi trezite,  
Țipa cu glas amortit.  
Lupii urla impreuna,  
Cu ochi rosi tintiti la luna,  
Câmpul geme, codrul suna,

Satan pe deal s-a ivit!

Iata-! iata, Satan vine,  
Razbatând prin verzi lumine,  
Pe-un fulger scânteietor.  
Umbre, stafii despletite,  
Cucuveici, iele zburlite  
si Rusaliile pocite  
Il urmeaza ca un nor!

Sus, pe turnul fara cruce,  
Duhul-rau zbierând se duce,  
si tot turnul s-a clintit!  
Miezul noptii-n aer trece  
si, lovind arama rece,  
Ore negre douasprezece  
Bate-n clopotul dogit.

Strigoimea se-ndeseste,  
Hora mare invârteste  
Lânga turnul crestinesc.  
Iar pe lânga alba luna  
Nouri vineti se aduna,  
Se-mpletesc intr-o cununa  
si-mprejuru-i se-nvârtesc.

Voi, cu suflete curate,  
Cu credinti nestramutate,  
Oameni buni, femei, copii!  
Voi, crestinelor popoare,  
Faceti cruci mântuitoare,  
Caci e noaptea-ngrozitoare,  
Noaptea Sfântului Andrii!

Acum iata, pe mormânturi,  
Clatinati, batuti de vânturi,  
Toti strigoii s-au lasat.  
Asezati într-un rond mare,  
Adânciti in intristare,  
Pe sicriu-si fiecare  
Oasele-si a rezemat.

Unul zice: "Eu in viata  
Cu o mâna indrazneata  
Multe drepturi am rapit!  
Rapit-am pâinea de hrana  
Unei gingase orfana  
Ce, pierduta si sarmana,  
In mizerie-a pierit!"

Altul zice: "Eu in lume  
Am avut putere, nume,  
Caci am fost stapânitor!  
Dar in oarba-mi lacomie,  
Pentru-o seaca avutie,

Am împins în grea urgie  
Pe sarmanul meu popor!”

Altul zice: “Eu în țară  
Fost-am o cumplită fiară,  
Plină de amar venin!  
Împotriva țării mele  
faptuit-am multe rele,  
s-am legat-o-n lanțuri grele  
s-am vândut-o la străin!”

“Foc și ură-n vecinicie  
Pe voi cădea, pe voi fie!”  
Striga-atunci un glas ceresc.  
și pe loc cad în morminte  
Pacatoasele-oseminte.  
Iar pe zidurile sfinte  
Trece-un foc dumnezeiesc!

### **Hora Unirii** **1857**

Hai să dam mână cu mână  
Cei cu inimă română,  
Să-nvârtim hora fratelui  
Pe pământul României!

Iarba rea din holde piară!  
Pیارă dușmania-n țară!  
Între noi să nu mai fie  
Decât flori și omenie!

Mai muntene, mai vecine,  
Vina să te prinzi cu mine  
și la viața cu unire,  
și la moarte cu-nfrățire!

Unde-i unul, nu-i putere  
La nevoi și la durere.  
Unde-s doi, puterea crește  
și dușmanul nu sporește!

Amândoi suntem de-o mamă,  
De-o faptură și de-o seamă,  
Ca doi brazi într-o tulpină,  
Ca doi ochi într-o lumină.

Amândoi avem un nume,  
Amândoi o soartă-n lume.  
Eu ți-s frate, tu mi-esti frate,  
În noi doi un suflet bate!

Vin' la Milcov cu grabire  
Să-l secăm dintr-o sorbire,  
Ca să treacă drumul mare

Peste-a noastre vechi hotare,

si sa vada sfântul soare  
Intr-o zi de sarbatoare  
Hora noastra cea frateasca  
Pe câmpia româneasca!

### **Cristos a inviat**

Cristos mântuitorul  
din morti a inviat,  
si fruntea-i ca un soare,  
Lucind peste popoare,  
Fiori de nemurire  
in lume a-mprastiat.

Cristos, zeul credintei,  
iesit-a din mormânt!  
s-a sa reinviere  
Ne-arata ca nu piere  
Dreptatea, si credinta,  
si adevarul sfânt!

Cristos e viu! Ca dânsul,  
o! voi ce suferiti  
In lanturi de robie,  
Curând la viata vie  
Din umbra trista-a mortii  
veti fi cu toti iesiti!

Polonie strivita  
sub aprigul picior  
A tiraniei crude,  
Curaj! in cer s-aude  
Un imn de re-nviere,  
un glas prevestitor.

Curaj! Deschizând astazi  
a vecinicii porti,  
Mântuitorul vine,  
Polonie, spre tine,  
Sa te ridice falnic  
cu dânsul dintre morti!

### **Insira-te, margarite**

*Legenda*  
*Dedicata d-nei*  
*Zoe Cantacuzino*

Trei copile de-mparat  
Stau intr-un maret palat,  
Insirând la scumpe salbe

De margaritare albe.

Iar o pasare maiastra  
Vine vesel pe fereastra  
si, batând din aripioare,  
Zice, blând cuvântatoare:

“Bine, bine v-am gasit,  
Dalbe flori din rasarit!”  
“Bine-ai venit de la rai,  
Pasarea cu dulce grai!”

“Eu sosesc cu primavara  
Ca sa ma intorn cu vara;  
s-acum vin pe-al vostru plai,  
Aducând luna lui mai,

Luna cea de lacrimioare  
si de doruri iubitoare,  
si o dalba de poveste  
Cum n-a fost si nu mai este!”

“Pasarica, spune, spune  
Cea poveste de minune,  
Ca ti-om face noi trei salbe  
De margaritare albe.”

I  
“Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Ca o hora luminoasa,  
Ca povestea mea duiosa:

Fost-a fost in lume-odata  
Mândrulita, dulce fata,  
si la chip fermecatoare  
De puteai cata la soare,

Iar la ochisorii sai  
si la fata-i nu putei!  
Florile ii ziceau floare,  
Stelele, stea lucitoare,

Incât vecinic flori si stele  
Se certau noaptea-ntre ele!  
Iata-n fapt de dimineata  
Ca pe câmpul de verdeata

Copilita, cu-alte doua,  
Se primbla, torcând prin roua.  
Una zice: “Am visat  
De-un fecior de imparat!

Dac-ar fi acum sa vie  
Sa m-aleaga de sotie,

I-as aduce eu in dar  
Un soiman de armasar

Care zboara, care sare  
Peste munti si peste mare  
si inconjura pamântul  
Mai usor chiar decât vântul!”

Alta zice: “Surioare!  
Eu i-as tese-n foc de soare  
O camasa-n zece ite,  
Cu descânteci prin altite,

Ca sa-i fie de noroc  
si sa-l apere de foc,  
si de patimi sufletesti,  
si de boalele trupesti!”

Iar frumoasa copilita  
Zice astfel din gurita:  
“Eu i-as face doi feciori,  
Doi de gemeni fratiori,

Cu cositele-aurite  
si cu fetele-nflorite,  
De n-ar fi altii ca ei  
Dragalasi si frumusei,

Caci ar fi stralucitori  
Ca doi ochi veselitori!”  
“De mi-i face-asa copii,  
Tu, mireasa mea sa fii!

(Zice-atunce mândrul crai  
Ce vina pe verde plai.)  
Tu sa fii a mea mireasa,  
A mea dulce-mparateasa!

Tu, minune-ncântatoare  
Care esti rupta din soare!”  
Copilita-n fericire  
Sta patrinsa de uimire,

Ochii gales i se-nchid,  
Degetele-i se deschid,  
Fusu-i pica, firu-si pierde,  
si ea cade-n iarba verde.

Iara craiul tinerele  
O ia-n brate usurele,  
si cu gingasul odor  
Salta pe-al sau cal usor,

Calul falnic se-ncordeaza,  
Sare, zboara si necheaza;

El nechezul n-a sfârsit,  
La palat c-a si sosit!

sapte zile-abia trecea,  
Mare nunta se facea,  
Cu nuntasi nenumarati,  
Cum se cade la-mparati,

De-a mers vestea-n departari,  
Peste noua tari si mari!  
Fost-au fata crai vestiti,  
Cu coroane-mpodobiti,

si vestite-mparatese,  
Tot frumoase si alese.  
Fost-au inca la serbare  
Oaspeti mari de spaimântare\*

*\*Povestile populare sunt pline de fiinte fantastice, precum: uriasi, feti-frumosi, care se lupta cu zmeii pentru fete de imparati, Sfarma-Piatra, ce macina stâncile ca sa tulbure pâraiele, Strâmba-Lemne, care indoaie copacii codrilor... etc.*

Uriasi cu negre semne,  
Sfarma-Piatra, Strâmba-Lemne,  
Zmei cu ochii sângerosi  
si vitejii feti-frumosi!

Dar din toti nuntasii cine  
Raspândea mai vii lumine?  
Dulce-a craiului mireasa,  
Tânara imparateasa,

Care ochii fermeca  
De zâmbea sau de juca.

Blândul zâmbet al copilei  
Lumina ca faptul zilei,  
s-al ei joc parea un zbor  
Chiar de flutur sprinteior.

Fost-am inca si eu fata  
La cea nunta mult mareata,  
si de-atunci tot ma gândesc  
C-am visat un vis ceresc!

II

Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Precum sirul din poveste,  
Ca-nainte mult mai este:

Trecu luna, trecu doua,  
Trecu cinci, trecura noua,  
Doamna nascu doi feciori,  
Doi de gemeni fratiori,

Cu cosite poleite  
si cu fete in florite,  
De pareau stralucitori  
Ca doi ochi veselitori!...

Alei, mândre surioare!  
Puteati voi a-mi spune oare  
Ce-i mai bun in asta viata  
Ca iubirea cu dulceata?

Ce-i mai sfânt si mai alin  
Ca mama cu prunc la sân?  
Ce-i mai drag si mai placut  
Ca pruncul nou-nascut?...

Mama doamna, fericita,  
Cu doi prunci impodobita,  
Ii tinea duios la sân,  
Ca doi fluturi pe un crin,

si din pletele-i gingase  
Le facea lor dulce fase,  
si pe brate-i, ca sa-i culce,  
Le facea un leagan dulce.

Ea-i privea si zi si noapte,  
Le vorbea cu blânde soapte,  
si, privindu-i, se uimea!...  
Ea-i trezea si-i adormea.

I-adormea tot in cântari  
si-i trezea in sarutari.  
Când era pe adormire,  
Le cânta cu-nduosire:

“Nani, nani, copilasi,  
Dragii mamei feciorasi!  
Ca mama v-a legana,  
Cu vers dulce v-a-ngâna

s-a ruga pe Dumnezeu  
Sa va primble-n raiul sau,  
Sa vedeti, unicii mei,  
Ceruri plini de curcubeii,

Ploi de raze si de stele  
Pe câmpii de viorele,  
s-oi ruga Domnul ceresc  
Sa ajungeti cum doresc,

Viteji mari si feti-frumosi,  
Doi luceferi mângâiosi.  
Lumea sa va indrageasca,  
Dusmanii sa se-ngrozeasca,

S-aveti parte si renume,  
Sa va mearga vestea-n lume!”  
Când era iar pe trezie,  
Le cânta in veselie:

“Sculati, sculati, fetii mei,  
Floricele dalbe!  
C-au venit doi ingerei  
In vesminte albe,

Ingeri colindatori,  
Floricele dalbe,  
Noaptea pe la cântatori,  
Când zorile-s albe,

si v-aduc pe aripioare  
Floricele dalbe,  
Roua sfânta-nvietoare  
si cunune albe!”

Alei! mândre surioare!  
Nici ca se afla sub soare  
Fericire mai deplina,  
Viata dulce mai senina!

Dar in lume ades trece  
Vânt de moarte, fior rece,  
si pe loc se vestejeste  
Tot ce-n lume ne zâmbeste!

Seninul se schimba-n nori,  
Viata-n noapte fara zori,  
Veselia-n aspre chinuri  
si cântarile-n suspinuri!

Iata ca-ntr-o zi din mai  
Mers-a vestea chiar la rai  
De-acei mândri fratori,  
A pamântului comori,

si toti ingerii in zbor  
Au venit, ascunsi de-un nor,  
Ca sa vada daca sânt  
Fratii de-ai lor pe-acest pamânt?

“Dulce-s, Doamne, la privire!  
Ca un vis de fericire!”  
Abia zis-au, si pe loc,  
Ca un fulger viu de foc,

Crunt deochiul au ajuns  
Pe copii si i-au strapuns!  
Copilasii plâng, suspin’,  
Scot gurita de la sân,

Cata-n ochii mamei lor,  
Pleaca fruntea, cad si mor!  
Vai de codrul care-si pierde  
Freamatul si frunza verde!

Vai de inima pustie  
Ce-a ramas far' de sotie!  
Dar amar, amar de lume,  
De copiii fara mume,  
si de mamele cu dor  
Care-si pierd copiii lor!

### III

Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Precum sirul din poveste,  
Ca-nainte mult mai este:

Pe copiii-mbratisati,  
Intr-un leagan alb culcati,  
Trista mama i-a-ngropat  
Lânga ea, lânga palat,

La fereastra din gradina,  
Sub o tufa de sulcina.  
Iar din leaganul de flori  
Rasarit-au pâna-n zori

Doi brazi gingasi de o seama,  
Ca doi gemeni dintr-o mama,  
s-au crescut, crescut-au iara  
De la zori si pâna-n seara,

Pân-au dat sa se loveasca  
De fereastra-mparateasca...  
"Fratioane, fratioare,  
Inlauntru ce vezi oare?"

"Vad pe mama!... Auzi, frate,  
Gemetele-i necurmate?"  
"Maiculita mea iubita,  
Cât de-amar e ratacita!"

"Ochii-i sunt doua izvoare  
Tot de lacrimi arzatoare!"  
"Ah! priveste cum ne cata  
Prin cea casa intristata!"

"Cum ne cehama, cum ne plânge!  
Mâinile cum si le frânge!"  
"Mama, mama, draga noastra,  
Iata-ne ici la fereastra,

Vin' cu dulce diezmierdat,

Ca de mult, amar de noi,  
Ne lipsesti la amândoi!”  
Astfel brazii suspinau  
s-a lor crengi le clatinau

Pe fereastra-n sala mare...  
Mama doamna viu tresare,  
Vine,-alearga, sta, nu crede,  
Vede brazii si nu-i vede,

sterge iute ochii sai:  
“Dragii mei, dragutii mei!  
Voi sunteti! inima-mi zice  
C-ati venit voi iar aice

Lâng-a mamei dulce sân,  
Ce hraneste-amar suspin!  
Scumpii mamei frumusei,  
Copilasi, iubirii mei!

Frig v-a fost in cel pamânt,  
Pedepsi-l-ar Domnul sfânt!  
s-acum nu mai cata nime  
De a voastra fragezime,

Nici va leagana-n cântari,  
Nici v-adoarme-n sarutari!”  
“Taci, maicuta cu durere,  
Ca-ti aducem mângâiere.

Nu jeli a noastra soarta,  
Ca de grija cerul poarta  
si la morti, si la cei vii,  
si la flori, si la copii.

Seara primaverii calda  
Cu dulci lacrimi ne scalda,  
Vântul ne adoarme-usor  
Cu suspin racoritor,

si steluta serii, muta,  
Cu dulci raze ne saruta.”  
“Ce vorbiti de primavara,  
si de stele, si de seara?

Nu vedeti cumplitii nori  
Cum sosesc fulgeratori?  
N-auziti cerul cum tuna  
si pamântul cum rasuna?

Vântul sufla si va-ndoaie,  
Pe voi cade rece ploaie...  
Dragii mei, gingasii mei!  
Cum sa-i apar eu pe ei?...

Biata mama n-a sfârsit,  
Cerule brazii a trasnit  
si sub ochii sai pe loc  
I-au aprins in mare foc!

La pamânt brazii cadeau,  
Cu lung geamat ei ardeau  
si spre doamna ce-i vedea  
Crengile si le-ntindea.

Biata mama, despletita,  
Spaimântata, ratacita,  
Pe fereastra se pleca,  
Vrând in foc a s-aranca;

Dar deodata ochii sai  
Au zarit doua scântei  
Printre flacari stralucind,  
In vazduh voios sarind,  
Catre stele tot suind,

s-amândoua printre ele  
Prefacându-se in stele.  
Fata ei, l-acea privire,  
Straluci de fericire,

Cum s-aprinde alba luna  
Dup-o apriga furtuna;  
si cu graba-n veselie  
Iesind noaptea pe câmpie,

Ea se duse aiurind,  
Cu ochii la cer privind,  
Cum se duce neoprit  
Dorul cel nemarginit!

#### IV

Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Ca duioasa mea poveste,  
Ca-nainte mult nu este:

Pe cea vale de mohor,  
Lâng-un limpede izvor,  
Mama doamna sta culcata  
si cu dragoste tot cata

Când la cerul instelat,  
Unde doru-i a zburat,  
Când pe fata apei line,  
Unde-a cerului lumine

Se prevad, se oglindeaza  
si in taina scânteiaza.  
Biata mama-ncet suspina

si cu-o floare de sulcina

Ea dezmiarda-ncetisor  
Fata micului izvor,  
s-apoi sta, si tot priveste,  
Apa când se limpezeste,

Care stele mai intai  
Au sa iasa-n fata ei?  
Umbra noptii de pe vale  
Se patrunde de-a ei jale

si asculta in tacere  
soapta-i plina de durere.  
Caci ea stelele descânta  
si, plângând, astfel ea cânta:

“Câte stele sunt pe cer,  
Pâna-n ziua toate pier,  
Numai doua-s statatoare  
Pân' la rasarit de soare,

si îngâna dorul meu...  
Cobori-le-ar Dumnezeu!  
Stelisoare, blânde stele,  
Ochisori inimii mele!

Pe pamânt voi v-ati inchis  
si in ceruri v-ati deschis  
Sa priviti la dorul meu...  
Cobori-v-ar Dumnezeu!

Bine v-a fi voua, bine,  
In cel rai cu vii lumine,  
Dar nici raiul nu e lin  
Ca al mamei dulce sân!

Ah! copii, la sânul meu  
Cobori-v-ar Dumnezeu!”  
O! minune! sus, in cer,  
Doua stele iata pier!

si cu zborul de sageata  
Prin vazduh iata-le, iata  
Ca vin iute si voioase,  
Lasând urme argintoase

Pân' ce cad lângă izvor  
Intr-un lung, intins ogor,  
si se fac din doua stele  
Doua margaritarele...

Cine-n lume, cine poate  
Marile sa le inoate,  
Codrii vechi sa mi-i patrunza

Ca sa numere-a lor frunza?

Cine poate-avea aflare  
Câte valuri sunt pe mare,  
Câte raze sunt in soare,  
Cât parfum e intr-o floare?

Numai dorul mamei poate  
Sa patrunda-n lume toate,  
Ca sa afle mângâiere  
La cumplita sa durere!

Astfel Doamna, ca-ntr-un râu,  
Intra-n lanul cel de grâu,  
si tot cata ne-ncetat  
Stelele care-au picat.

Spic de spic ea il culege,  
Grâu-n palme il alege  
si-l saruta, si-l dezmiarda,  
Copilasii sa nu-si piarda!

Zi de vara pâna-n seara  
Ea din lan nu iese-afara,  
Spicuieste, spicuieste,  
De odihna nici gândeste!

Iar când lanul s-a sfârșit,  
Iata, Doamne! c-a gasit  
Intr-un spic frumos si mare  
Doua mici margaritare!

si de-atunci mama duioasa,  
In rapirea-i dragastoasa,  
Tot insira, visatoare,  
Pretioasele-i odoare

si la sânu-i tot le strânge,  
Apoi râde, apoi plânge,  
Le desira când si când  
si le-nsira iar, cântând:

“Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Precum lacrimile mele  
Se-nsira curgând la stele!

Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Ca si anii mei de jale  
Pe-a durerii trista cale!

Insira-te, margarite,  
Pe lungi fire aurite,  
Pân' ce dorul bietei mume

Va-nceta de-a plânge-n lume!”

\* \* \* \* \*

***Din ciclul***  
**PASTELURI**  
**1862—187...**

**Serile la Mircesti**

Perdelele-s lasate si lampile aprinse;  
In soba arde focul, tovaras mângaios,  
si cadrele-aurite, ce de pereti sunt prinse,  
Sub palida lumina, apar misterios.

Afara ploua, ninge! afara-i vijelie,  
si crivatul alearga pe câmpul innegrit;  
Iar eu, retras in pace, astept din cer sa vie  
O zâna dragalasa, cu glasul aurit.

Pe jiltu-mi, lângă masa, având condeiu-n mâna,  
Când scriu o strofa dulce pe care-o prind din zbor,  
Când ochiu-mi întâlnește s-admira o cadâna  
Ce-n cadrul ei se-ntinde alene pe covor,

Frumoasa, alba, juna, cu formele rotunde,  
Cu pulpa marmurie, cu sânul, dulce val,  
Ea pare zeia Venus când a iesit din unde  
Ca sa arate lumii frumosul ideal.

Alature apare un câmp de aspra lupta,  
Patat cu sânge negru acoperit cu morti.  
Un june-n floarea vietii strângând o spada rupta  
Ținteste ochii vestezi pe-a vecinicieii porti.

Apoi a mea privire prin casa ratacinda  
Cu jale se opreste pe un oras tacut,  
Venetia regina, ce-n mare se oglinda  
Far-a vedea pe frunte-i splendoarea din trecut.

O lacrima... dar iata plutind pe-a marii spume  
O sprintena corveta, un repede-alcyon;  
si iata colo-n ceruri pribegile din lume,  
Cocoarele in siruri zburând spre orizon.

O! farmec, dulce farmec al vietii calatoare,  
Profunda nostalgie de lin, albastru cer!  
Dor gingas de lumina, amor de dulce soare,  
Voi ma rapiti când vine in tara asprul ger!...

Afara ninge, ninge, si apriga furtuna  
Prin neagra-ntunecime raspânde reci fiori,  
Iar eu visez de plaiuri pe care alba luna  
Reversa-un val de aur ce curge printre flori.

Vad insule frumoase si mari necunoscute,

si splendide orase, si lacuri de smarald,  
si cete de salbatici prin codri desi pierdute,  
si zâne ce se scaldă in faptul zilei, cald.

Prin fumul tigaretei ce zboara in spirale  
Vad eroi prinsi la lupta pe câmpul de onor,  
si-n tainice saraiuri minuni orientale  
Ce-n suflete desteapta dulci visuri de amor.

Apoi inchipuirea isi strânge-a sa aripa;  
Tablourile toate se sterg, dispar incet,  
si mii de suvenire ma-nconjura-ntr-o clipa  
In fata unui tainic si dragalas portret.

Atunci inima-mi zboara la raiul vietii mele,  
La timpul mult ferice in care-am suferit,  
s-atunci paduri si lacuri, si mari, si flori, si stele  
Intoana pentru mine un imn nemarginit.

Asa-n singuratate, pe când afara ninge,  
Gândirea mea se primbla pe mândri curcubeii,  
Pân' ce se stinge focul si lampa-n glob se stinge,  
si salta catelusu-mi de pe genunchii mei.

### **Sfarsit de toamna**

Oaspetii caselor noastre, cocostârci si rândunele,  
Parasit-au a lor cuiburi s-au fugit de zile rele;  
Cârdurile de cocoare, insirându-se-n lung zbor,  
Pribegit-au urmarite de al nostru jalnic dor.

Vesela verde câmpie acu-i trista, vestezita,  
Lunca, batuta de bruma, acum pare ruginita;  
Frunzele-i cad, zbor in aer, si de crengi se dezlipesc,  
Ca frumoasele iluzii dintr-un suflet omenesc.

Din tuspatru parti a lumii se ridica-nalt pe ceruri,  
Ca balauri din poveste, nouri negri, plini de geruri.  
Soarele iubit s-ascunde, iar pe sub grozavii nori  
Trece-un cârd de corbi iernatici prin vazduh croncanitori.

Ziua scade; iarna vine, vine pe crivat calare!  
Vântul suiera prin hornuri, raspândind infiorare.  
Boii rag, caili râncheaza, câinii latra la un loc,  
Omul, trist, cade pe gânduri si s-apropie de foc.

### **Iarna**

Din vazduh cumplita iarna cerne norii de zapada,  
Lungi troiene calatoare adunate-n cer gramada;  
Fulgii zbor, plutesc in aer ca un roi de fluturi albi,  
Raspândind fiori de gheata pe ai tarii umeri dalbi.

Ziua ninge, noaptea ninge, dimineata ninge iara!  
Cu o zale argintie se imbraca mândra tara;

Soarele rotund si palid se prevede printre nori  
Ca un vis de tinerete printre anii trecatori.

Tot e alb pe câmp, pe dealuri, imprejur, in departare,  
Ca fantasme albe plopii insirati se pierd in zare,  
si pe-ntinderea pustie, fara urme, fara drum,  
Se vad satele pierdute sub clabuci albi de fum.

Dar ninsoarea inceteaza, norii fug, doritul soare  
Straluceste si dezmiarda oceanul de ninsoare.  
Iata-o sanie usoara care trece peste vai...  
In vazduh voios rasuna clinchete de zurgalai.

### **Gerul**

Gerul aspru si salbatic strânge-n brate-i cu jelire  
Neagra lunca de pe vale care zace-n amortire;  
El ca pe-o mireasa moarta o-ncununa despre zori  
C-un val alb de promoroaca si cu turturi lucitori.

Gerul vine de la munte, la fereastra se opreste  
si, privind la focul vesel care-n sobe straluceste,  
El depune flori de iarna pe cristalul inghetat,  
Crini si roze de zapada ce cu drag le-a sarutat.

Gerul face cu-o suflare pod de gheata intre maluri,  
Pune stresinilor casei o ghirlanda de cristaluri,  
Iar pe fete de copile infloreste trandafiri,  
Sa ne-aduca viu aminte de-ale verii infloriri.

Gerul da aripi de vultur cailor in spumegare  
Ce se-ntrec pe câmpul luciu, scotând aburi lungi pe nare.  
O! tu, gerule naprasnic, vin', indeamna calul meu  
Sa ma poarte ca sageata unde el stie, si eu!

### **Viscolul**

Crivatul din miazanoapte vâjiiie prin vijelie,  
Spulberând zapada-n ceruri de pe deal, de pe câmpie.  
Valuri albe trec in zare, se aseaza-n lung troian,  
Ca nisipurile dese din pustiul african.

Viscolul framânta lumea!... Lupii suri ies dupa prada,  
Alergând, urlând in urma-i prin potopul de zapada.  
Turmele tremura; corbii zbor vârtej, rapiti de vânt,  
si rachitele se-ndoaie lovindu-se de pamânt.

Zbierat, raget, tipet, vaiet, mii de glasuri spaimântate  
Se ridica de prin codri, de pe dealuri, de prin sate.  
si-n departe se aude un nechez rasunator...  
Noaptea cade, lupii urla... Vai de cal si calator!

Fericit acel ce noaptea ratacit in viscolire  
Sta, aude-n câmp latrare si zaresta cu uimire  
O casuta dragalasa cu ferestrele lucind

Unde dulcea ospetie il întâmpina zâmbind!

### **Sania**

Zi cu soare, ger cu stele!... Hai, iubita, la primblare.  
Caii musca-a lor zabale, surugiul e calare;  
Saniuta, cuib de iarna, e cam strâmta pentru doi...  
Tu zâmbesti?... Zâmbirea-ti zice ca e buna pentru noi.

Caii scutura prin aer sunatoarele lor salbe,  
Rapind sania usoara care lasa urme albe.  
Surugiul chiuieste; caii zboara ca doi zmei  
Prin o pulbere de raze, prin un nour de scânteii.

Pe câmpia inalbita, neteda, stralucitoare  
Se vad insule de codri, s-aud câini la vânatoare,  
Iar in lunca pudruita cu marunt margaritar  
Salta-o veverita mica pe o creanga de stejar.

Acum trecem prin poiene, acum trecem prin zavoai;e;  
Crengile-aninate-n cale ning stelute si se-ndoaie.  
Iata-o gingasa mladita cu sirag de martisori...\*  
Tu o rupi?... Ea te stropeste cu fulgi albi racoritori.

### **Miezul iernii**

In paduri trasnesc stejarii! E un ger amar, cumplit!  
Stelele par inghetate, cerul pare otelit,  
Iar zapada cristalina pe câmpii stralucitoare  
Pare-un lan de diamanturi ce scârtaie sub picioare.

Fumuri albe se ridica in vazduhul scânteios  
Ca inaltele coloane unui templu maiestos,  
si pe ele se aseaza bolta cerului senina,  
Unde luna isi aprinde farul tainic de lumina.

O! tablou maret, fantastic!... Mii de stele argintii  
In nemarginitul templu ard ca vecinice faclii.  
Muntii sunt a lui altare, codrii — organe sonoare  
Unde crivatul patrunde, scotând note-ngrozitoare.

Totul e in neclintire, fara viata, fara glas;  
Nici un zbor in atmosfera, pe zapada — nici un pas;  
Dar ce vad?... in raza lunii o fantasma se arata...  
E un lup ce se alunga dupa prada-i spaimântata!

### **La gura sobei\***

*\*Homer a compus Iliada si Odiseea din traditii si, poate chiar, din fragmente de poeme populare. Ariosto a scris fantastica epopee Orlando de pe legendele cavaleresti raspândite in Italia si ilustrate prin imaginatia poporului iubitor de minuni.*

*Poporul dar este izvorul celor mai poetice creatii, celor mai nepieritoare opere; si poetii mari, care apar ca niste rari meteori, nu sunt decât revelatori maestri ai poeziei popoarelor, concentrata in sânul lor.*

*Povestile noastre reprezinta o comoara atât de bogata in iscodiri ingenioase, in imagini feerice, in flori de gratioasa poezie, ca de s-ar naste in România un nou Ariosto, el ar compune un poem de aceeasi valoare nepretuita ca poemul lui Orlando. In ele gasim o limba armonioasa si perioade intregi versificate, încât lesne s-ar putea crede ca povestile ar fi poeme antice prozaizate cu timpul. In ele aflam producerile unui geniu fecund si original, precum: fete-frumosi cu parul de aur, fete de imparat atât de frumoase, ca par a fi rupte din soare, cai nazdravani ce zboara in naltul cerului, serpi cu solzii de aur care au cuiburi pline de pietre scumpe, cerbi care duc intre coarne leagan de zâne, pasari maiestre cu grai omenesc, pajuri ce locuiesc in fundul pamântului, in lumea neagra, mere de aur care se prefac in palaturi imparatesti, furci de argint care torc singure poduri de otel, copaci cu poame de rubin si de smarald etc., etc.*  
*In ele mai întâlnim fiinte fantastice care ne-au speriat in copilăria noastră: balauri, zmei, uriesi, ca Sfarma-Piatra si ca Strâmba-Lemne, câini cu dinti de crita... etc. In ele mai gasim zeii pagânismului, sub figuri de sfinte crestine: Sfânta Miercure, Sfânta Joie, Sfânta Vinere, si pe mult frumoasa Ileana Cosânzeana, imaginea cea mai gratioasa ce a iesit din inima poporului român. si daca vom studia povestile noastre cu luare-aminte, daca le vom compara cu unele perioade din poemul Orlando, vom descoperi in cuprinsul lor diverse tablouri, scene si chiar eroi si eroine care figureaza sub alte denumiri in opera lui Ariosto.*

Asezat la gura sobei noaptea pe când viscoleste  
Privesc focul, scump tovaras, care vesel pâlpâieste.  
si prin flacara albastra vreascurilor de aluni  
Vad trecând in zbor fantastic a povestilor minuni.

Iata-o pasare maiastra prinsa-n lupta c-un balaur;  
Iata cerbi cu stele-n frunte care trec pe puncti de aur;  
Iata cai ce fug ca gândul; iata zmei inaripati  
Care-ascund in mari palaturi mândre fete de-mparati.

Iata pajuri nazdravane care vin din neagra lume,  
Aducând pe lumea alba fete-frumosi cu falnic nume;  
Iata-n lacul cel de lapte toate zânele din rai...  
Nu departe sta Pepelea, tupilat in flori de mai.

Dar pe mine ce m-atrage, dar pe mine ce ma-ncânta  
E Ileana Cosânzeana!... in cosita floarea-i cânta.  
Pâna-n ziua stau pe gânduri si la ea privesc uimit,  
Ca-mi aduce viu aminte de-o minune ce-am iubit!

## **Bradul**

Sus pe culme bradul verde  
Sub zapada albicioasa  
Printre negura se pierde  
Ca o fantasma geroasa,

si priveste cu-ntristare  
Cum se primbla prin rastoace  
Iarna pe un urs calare,  
Iarna cu sapte cojoace.

El se scutura si zice:  
"In zadar tu, vrajitoare,  
Aduci viforul pe-aice,

Aduci zile fara soare.

In zadar ingheti pamântul,  
Ucizi florile si stupii  
si trimiti moartea cu vântul  
si trimiti foamea cu lupii.

In zadar a ta suflare  
Apa-n râuri o incheaga,  
sterge urma pe carare  
si de mine turturi leaga.

In zadar aduci cu tine  
Corbul negru si pradalnic,  
si din codrii cu jivine  
Faci sa iasa urllet jalnic.

In zadar, urgie cruda,  
Lungesti noaptea-ntunecoasa  
si, râzând de-a lumii truda,  
Scurtezi ziua luminoasa.

In zadar imi pui povara  
De zapada si de gheata.  
Fie iarna, fie vara,  
Eu pastrez a mea verdeata!”

### **Sfirsitul iernii**

S-a dus zapada alba de pe intinsul tarii,  
S-au dus zilele Babei si noptile vegherii,\*  
Câmpia scoate aburi; pe umedul pamânt  
Se-ntind carari uscate de-al primaverii vânt.

*\*Românul caracterizeaza sub forme poetice sau glumete toate variatiile timpului. Astfel, ii place a numi zilele Babei zilele cele dintâi ale lunii mart (giboulées de Mars), pretinzând ca ele sunt nesuferite, ca o baba care se cearta necontenit, si plânge, se boceste si nu lasa pe nime in pace. Insa adevarata denumire de zilele Babei e bazata pe sarbatoarea Dochiei (baba Dochia), ce cade la inceputul lui martie. Acele zile sunt urmate de zilele cocostârcului, a mieilor, a ciocârliei, a rândunelelor etc., care prevestesc reintoarcerea in tara a pasarilor pribegite de cu toamna si epoca nasterii mieilor.*

Lumina e mai calda si-n inima patrunde;  
Prin râpi adânci zapada de soare se ascunde.  
Pâraiele umflate curg iute sopotind,  
si mugurii pe creanga se vad imbobocind.

O, Doamne! iata-un flutur ce prin vazduh se pierde!  
In câmpul vested iata un fir de iarba verde  
Pe care-ncet se urca un galben gândacel,  
si sub a lui povara il pleaca-ncetinel.

Un fir de iarba verde, o raza-ncalzitoare,  
Un gândacel, un flutur, un clopotel in floare,

Dupa o iarna lunga s-un dor nemarginit,  
Aprind un soare dulce in sufletul uimit!

### **Oaspetii primaverii**

In fund, pe cer albastru, in zarea departata,  
La rasarit, sub soare, un negru punct s-arata!  
E cocostârcul tainic in lume calator,  
Al primaverii dulce iubit prevestitor.  
El vine, se inalta, in cercuri line zboara  
si, repede ca gândul, la cuibu-i se coboara;  
Iar copilasii veseli, cu pieptul dezgolit,  
Alearga, sar in cale si-i zic: "Bine-ai sosit!"  
In aer ciocârlia, pe casa rândunele,  
Pe crengile padurii un roi de pasarele  
Cu-o lunga ciripire la soare se-nalzesc  
si pe deasupra baltii nagâtii se-nvârtesc.  
Ah! iata primavara cu sânu-i de verdeata!  
In lume-i veselie, amor, sperare, viata,  
si cerul si pamântul preschimba sarutari  
Prin raze aurite si vesele cântari!

### **Cocoarele**

Din cea zare luminoasa vine-un lung sir de cocoare  
Aducând pe-aripi intinse calde raze de la soare;  
Iata-le deasupra noastra, iata-le colo sub nor,  
In vazduh calauzite de-un pilot, batrân cocor.

Ele vin din fundul lumii, de prin clime infocate,  
De la India Brahmina, unde fiarele-ncruntate,  
Pardosi, tigri, serpi gigantici stau in jungle tupilati,  
Pândind noaptea elefantii cu lungi trompe inarmati.

Fericite calatoare! zburând iute pe sub ceruri,  
Au vazut in repejune ale Africii misteruri,  
Lacul Ciad si muntii Lunii, cu Pustiu-ngrozitor,  
Nilul Alb carui se-nchina un cumplit negru popor.

Calatoare scumpe mie!... Au lasat in a lor cale  
Asia cu-a sale râuri, Casemirul cu-a sa vale,  
Au lasat chiar Ceylonul, mândra insula din rai,  
si revin cu fericire pe al tarii dulce plai!

### **Noaptea**

Noaptea-i dulce-n primavara, linistita, racoroasa,  
Ca-ntr-un suflet cu durere o gândire mângâioasa,  
Ici, colo, cerul dispore sub mari insule de nori,  
Scuturând din a lui poale lungi si repezi meteori.

Pe un deal in departare un foc tainic straluceste  
Ca un ochi ros de balaur care-adoarme si clipeste.

Sunt pastori in sezatoare sau vro ceata de voinici?  
E vro tabara de care sau un rond de tricolici?\*

*\*Tricolicii fac parte din lumea fantastica a strigoilor, a moroilor, a vârcolacilor (vârcolici), a zburatorilor etc., care apar in basmele si in superstitiile populare.*

Catre munti prin intuneric un lung bucium se aude.  
El aminte suvenirul celor timpuri negre, crude,  
Când din culme-n culme noaptea buciumele rasunau  
si la lupte sângeroase pe români ii desteptau.

Acum insa viata-i lina; tara doarme-n nepasare!  
Când si când, un câine latra la o umbra ce-i apare,  
si-ntr-o balta mii de broaste in lung hor oracaiesc,  
Holbând ochii cu tintire la luceafarul ceresc!

### **Dimineata**

Zori de ziua se revarsa peste vesela natura,  
Prevestind un soare dulce cu lumina si caldura,  
In curând si el apare pe-orizontul aurit,  
Sorbind roua diminetii de pe câmpul inverzit.

El se-nalta de trei suliti pe cereasca mândra scara  
si cu raze vii saruta june flori de primavara,  
Deditei si viorele, brebenei si toporasi  
Ce razbat prin frunze- uscate si s-arata dragalasi.

Muncitorii pe-a lor prispe dreg uneltele de munca.  
Pasarelele-si dreg glasul prin huceagul de sub lunca.  
In gradini, in câmpi, pe dealuri, prin poiene si prin vii  
Ard movili buruienoase, scotând fumuri cenusii.

Caii zburda prin ceairuri; turma zbiara la pasune;  
Mieii sprinteni pe colnice fug gramada-n repejune,  
si o blânda copilita, torcând lâna din fuior,  
Paste boboeci de aur lâng-un limpede izvor.

### **Tunetul**

Pe lanul lung si verde, cu grâul rasarit,  
O umbra calatoare se-ntinde-ncet si trece,  
Precum un râu de munte când gheata s-a topit  
Se varsa peste maluri, câmpiile sa-nece.

E umbra unor nourii albi, usori, marunti  
Ce luneca sub soare, cladind un lant de munti;  
Ei vin in miezul zilei, c-un surd si tainic sunet  
si, ca semnal de viata, aprind in cer un tunet.

Vazduhul bubuieste!.. pamântul dezmortit  
Cu mii si mii de glasuri semnalului raspunde,  
si de asprimea iernii simtindu-se ferit,

De-o noua-ntinerire ferice se patrunde.

La rasarit urare! urare la apus!  
Un cârd de vulturi ageri, rotindu-se pe sus,  
Se-nalta ca s-asculte mult vesela fanfara  
Ce buciuma prin nouri frumoasa primavara.

### **Floriile\***

*\*Numele de martisori este dat crengilor de lozie imbobocita cu muguri argintii. Românii le culeg si le anina in casele lor ca un semn iubit de primavara, in ziua de Florii.*

Iata zile-ncalzitoare  
Dupa aspre vijelii!  
Vin floriile cu soare  
si soarele cu florii.

Primavara-ncântatoare  
Scoate iarba pe câmpii,  
Vin floriile cu soare  
si soarele cu florii.

Lumea-i toata-n sarbatoare,  
Ceru-i plin de ciocârlii.  
Vin floriile cu soare  
si soarele cu florii.

Pacat, zau, de cine moare  
si ferice de cei vii!  
Vin floriile cu soare  
si soarele cu florii.

Copilita, nu vrei oare,  
Nu vrei cu mine sa vii,  
Când floriile-s cu soare  
si soarele cu florii?

Sa culegem la racoare  
Viorele albastrii?  
Hai! floriile-s cu soare  
si soarele cu florii.

Eu ti-oi da de orice floare  
Mii de sarutari si mii.  
Hai! floriile-s cu soare  
si soarele cu florii.

Iar tu, dulce zâmbitoare,  
Te-i face ca te mâni...  
Hai! floriile-s cu soare  
si soarele cu florii.

### **Pastele**

De Pasti in satul vesel casutele-nalbite  
Lucesc sub a lor malduri de trestii aurite  
Pe care cocostârcii, infipti intr-un picior,  
Dau gâtul peste aripi, tocând din ciocul lor.

Un scrânciob mai la vale pe lângă el aduna  
flacai si fete mândre ce râd cu voie buna;  
si-n sunet de vioare, de cobze si de nai  
Se-ntoarce hora lina, calcând pe verde plai.

Batrâni cu fete stinse, români cu fete dalbe,  
Românce cu ochi negri si cu stergare albe  
Pe iarba rasarita fac praznic la un loc,  
Iar pe-mprejur copiii se prind la lupta-n joc.

si scrânciobul se-ntoarce, purtând in leganare  
Perechi imbratisate cu dulce infocare,  
Ochiri scânteietoare si gingase zâmbiri  
Ce viu raspând in aer electrice luciri.

### **Plugurile**

Noroc bun!... Pe câmpul neted ies românii cu-a lor pluguri!  
Boi plavani in câte sase trag, se opintesc in juguri!  
Bratul gol apasa-n coarne; fierul taie brazde lungi  
Ce se-nsira-n batatura ca lucioase, negre dungi.

Treptat câmpul se umbreste sub a brazdelor desime;  
El rasuna-n mare zgomot de voioasa argatime,  
Iar pe lanul ce in soare se zvânteaza fumegând,  
Cocostârcii cu largi pasuri calca rar si meditând.

Acum soarele-i l-amiezi; la pamânt omul se-ntinde;  
Cârd de fete si neveste de la sat aduc merinde;  
Plugul zace-n lan pe coaste, iar un mândru flacauas  
Mâna boii la izvoare si ii paste la imas.

Sfânta munca de la tara, izvor sacru de rodire,  
Tu legi omul cu pamântul in o dulce infratire!...  
Dar lumina amurgeste, si plugarii catre sat,  
Haulind pe lângă juguri, se intorc de la arat.

### **Seminatorii**

Seminatorii harnici, cu sacul subsuoara,  
Pasescu-n lungul brazdei pe fragedul pamânt;  
Pe culme, pe vâlcele se suie si coboara  
Zvârlind in a lor cale saminta dupa vânt.

“O mie!” zice unul menind cu veselie.  
“Noroc si roada buna!” adauga un alt.  
“Ca vrabia de toamna rotund spicul sa fie!  
Ca trestia cea nalta sa fie paiul nalt!

Din zori si pâna-n noapte tot grâul sa rasara;

In el sa se ascunda porumbii osteniti,  
si când flacai si fete vor secera la vara,  
In valuri mari de aur sa-noate rataciti!”

Seminatorii veseli spre fund inainteaza,  
De-a curmezisul brazdei boroanele pornesc,  
si grapele spinoase de-aproape le urmeaza,  
Ingroapa-ncet saminta si câmpul netezesc.

### **Rodica**

Purtând cofita cu apa rece  
Pe ai sai umeri albi, rotunjori,  
Juna Rodica voioasa trece  
Pe lângă junii semanatori.

Ei cu grabire îi sar în cale,  
Zicând: “Rodica, floare de crin,  
In plin sa-ti mearga vrerile tale,  
Precum tu, draga, ne iesi cu plin!\*

*\*A iesi cu plin dinaintea unui calator sau muncitor este un semn de bun augur (traditie populara).*

S-ajungi mireasa, s-ajungi craiasa!  
Calea sa-ti fie numai cu flori,  
si casa casa, si masa masa,  
si sânul leagan de pruncusori!”

Cu grâu de aur ei o presoara,  
Apoi cofita întreaga-o beu.  
Copila râde si-n cale-i zboara,  
Scuturând grâul din parul sau.

### **Lunca din Mircești**

Bate vânt de primavara si pe muguri îi deschide;  
Vântul bate, frunza creste, si voioasa lunca râde.  
Sub verdeata dragalasa dispar crengile pe rând.  
si sub crengile umbroase mierla sare suierând.

O! minune, farmec dulce! O! putere creatoare!  
In oricare zi pe lume iese câte-o noua floare,  
s-un glas nou de armonie completeaza imnul sfânt  
Ce se-nalta catre ceruri de pe veselul pamânt.

Tot ce simte si viaza, fiara, pasare sau plânta  
In caldura primaverii naste, salta, zboara, cânta.  
Omul isi indreapta pasul catre desul stejariis,  
Unde umbra cu lumina se alunga sub frunzis.

El se duce dupa visuri; inima lui creste plina  
De o sacra melodie, melanholică, divina,

De o tainica vibrare, de-un avânt inspirator  
Ce-i aduc in piept suspinuri si-n ochi lacrimi de amor.

Este timpul re-nvierii, este timpul re-nnoirii,  
s-al sperarii zâmbitoare, s-al placerii, s-al iubirii,  
Pasarea-si gateste cuibul, floarea mândrele-i culori,  
Câmpul via sa verdeata, lanul scumpele-i comori.

Sus, paingul pe un frasin, urzind pâna-i diafana,  
Cu-al sau fir de-argint subtire face-o punte-aeriana,  
Iar in leagan de matase gangurul misterios  
Cu privighetoarea dulce se îngâna-armonios.

Jos pe la tulpini, la umbra, fluturii, flori zburatoare,  
Se-ndragesc in perechere pe sân alb de lacrimioare,  
si, ca roi de pietre scumpe, gândaceii smaltuiti  
Stralucesc, vie comoara, pe sub ierburi tainuti.

O patrunzatoare soapta umple lunca, se ridica.  
Ascultati!... stejarul mare graieste cu iarba mica,  
Vulturul cu ciocârlia, soarele cu albul nor.  
fluturul cu plânta, râul cu limpidele izvor.

si stejarul zice ierbii: "Mult esti vie si gingasa!"  
fluturasul zice florii: "Mult esti mie dragalasa!"  
Vulturul uimit asculta ciocârlia ciripind;  
Râu, izvoare, nouri, raze se impreuna iubind.

Lunca, lunca, draga lunca! rai frumos al tarii mele,  
Mândra-n soare, dulce-n umbra, tainica la foc de stele!  
Ca gradinile Armidei, ai un farmec rapitor,  
si Siretul te inchide cu-al sau brat dezmiertator.

Umbra ta, racoritoare, adorminda, parfumata,  
Sta aproape de lumina, prin poiene tupilata.  
Ca o nimfa pânditoare de sub arbori infloriti  
Ea la sânul ei atrage calatorii fericiti.

si-i încânta, si-i imbata, si-i aduce la uitare  
Prin o magica placere de parfum si de cântare,  
Caci in tine, lunca draga, tot ce are suflet, grai,  
Tot sopteste de iubire in frumoasa luna mai!

### **Malul Siretului**

Aburii usori ai noptii ca fantasme se ridica  
si, plutind deasupra luncii, printre ramuri se despica.  
Râu luciu se-ncovoiaie sub copaci ca un balaur  
Ce in raza diminetii misca solzii lui de aur.

Eu ma duc in faptul zilei, ma asez pe malu-i verde  
si privesc cum apa curge si la cotiri ea se pierde,  
Cum se schimba-n valurile pe prundisul lunecos,  
Cum adoarme la bulboace, sapând malul nisipos.

Când o salcie pletoasa lin pe balta se coboara,  
Când o mreana salta-n aer dupa-o viespe sprinteora,  
Când salbaticile rate se abat din zborul lor,  
Batând apa-ntunecata de un nour trecator.

si gândirea mea furata se tot duce-ncet la vale  
Cu cel râu care-n veci curge, fara-a se opri din cale,  
Lunca-n juru-mi clocoteste; o sopârla de smarald  
Cata tinta, lung la mine, parasind nisipul cald.

### **Flori de nufar**

Prin trestia din balta ce-n aer se mladie  
Rasuna-n dimineata o tainica-armonie.  
Sunt zâne ce se scaldă in fragedele zori?  
Nu-s zâne, dar copile, a zânelor surori.

Verginile in apa intrat-au cu sfiala,  
si-acum se joaca vesel in dulcea-i racoreala,  
soptind, privind in unda albastrul cer senin,  
Umplând cu flori de nufar camasa de la sân.

O raza aurie prin stuhul des patrunde  
si gingas lumineaza in cuibul ce le-ascunde  
Comori de tinerete, comori de fericiri,  
Incântatoare forme de albe naluciri.

Priviti! cetatea verde se misca, se deschide.  
O mândra copilita apare, iese, râde  
si luneca... Deodata, rotunzi si albiori,  
Apar la foc de soare doi nuferi plutitori.

### **Concertul in lunca**

In poiana tainuita, unde zbor luciri de luna,  
Floarea oaspetilor luncii cu grabire se aduna,  
Ca s-asculte-o cântareata revenita-n primavara  
Din strainatatea neagra, unde-i viata mult amara.

Roi de flacari usurele, lucioli scânteitoare  
Trec in aer, stau lipite, de luminarele-n floare\*  
Raspândind prin crengi, prin tufe o vapaie albastrie  
Ce mareste-n miezul noptii dalba luncii feerie.

*\*Luminarele-n floare sunt florile numite luminarica-Domnului.*

Iata, vin pe rând, pereche, si patrund colè-n poiana  
Bujorelul vioi, rumen, cu naltuta odoleana,  
fratiori si romanite care se atin la drumuri,  
Clopotei si mazarele, imbatate de parfumuri.

Iata frageda sulcina, stelisoare, blânde nalbe,  
Urmarind pe busuiocul iubitor de sânuri albe.  
Deditei si garofite, pârguite-n foc de soare,

Toporasi ce se inchina gingaselor lacrimioare.

Vine cimbrul de la câmpuri cu fetica de la vie,  
Nufarul din balta vine intristat, fara sotie,  
si cât el apare galben, oachesele viorele  
Se retrag de el departe, râzând vesel intre ele.

In poiana mai vin inca elegante floricele,  
Unele-n condurii doamnei si-n rochiti de rândunele,  
Altele purtând in frunte, insirate pe o raza,  
Picaturi de roua dulce care-n umbra scânteiaza.

Ele merg, s-aduna-n grupe, se feresc de buruiene  
si privesc sosind prin aer zburatori cu mândre pene,  
Dumbravenci, ganguri de aur ce au cuiburi de matasa,  
Ciocârlii, oaspeti de soare, rândunele,— oaspeti de casa.

Mierle vii suieratoare, cucul plin de îngâmfare,  
Gaita ce imiteaza orice sunete bizare,  
Stigletii, presuri, macalendri ce prin tufe se alunga  
si duioase turturele cu dor lung, cu jale lunga.

Iata, vin si gândaceii in hlamide smaltuite;  
Iata greieri, iata fluturi cu-aripioare pudruite,  
si culbeci care fac coarne purtându-si casa-n spinare...  
La ivirea lor poiana clocoteste-n hohot mare.

Iata-n urma si albine aducând in gura miere...  
Zburatorii gusta-n graba dulcele rod cu placere,  
Apoi sorb limpidea roua din a florilor potire,  
soptind florilor in taina blânde soapte de iubire.

Dar, tacere!... Sus pe-un frasin un lin freamat se aude!...  
Toti ramân in asteptare. Cântareata-ncet prelude.  
Vântul tace, frunza deasa sta in aer neclintita...  
Sub o pânza de lumina lunca pare adormita.

In a noptii linistire o divina melodie  
Ca suflarea unui geniu printre frunze-alin adie,  
si tot creste mai sonora, mai placuta, mai frumoasa,  
Pân' ce umple-ntreaga lunca de-o vibrare-armonioasa.

Gânditoare si tacuta luna-n cale-i se opreste,  
Sufletul cu voluptate in extaz adânc pluteste,  
si se pare ca s-aude prin a raiului cântare  
Pe-ale ingerilor harpe lunecând margaritare.

E privighetoarea dulce care spune cu uimire  
Tainele inimii sale, visul ei de fericire...  
Lumea-ntreaga sta patrunsa de-al ei cântec fara nume...  
Macul singur, ros la fata, doarme, dus pe ceea lume!

### **Vântorul**

Vântorul pleaca grabnic la a zorilor ivire,

si pe soare, falnic oaspe, il saluta cu iubire.  
Lumea vesela tresare, mii de glasuri sunatoare  
Celebreaza insotirea naturii cu mândrul soare.

Valuri limpide de aer, ca o mare nevazuta,  
Trec alin pe fata lumii si din treacat o saruta.  
Pe câmpia rourata pasul lasa urma verde,  
Ce-n curând sub raza calda se usuca si se pierde.

Vânatorul soarbe-n cale-i racoreala diminetii,  
Admirând jocul luminii pe splendorile verdetii,  
Admirând in umbra calda florile de prin poiene,  
si pâraie cristaline, si vultani cu mândre pene.

Pe colnic, in zarea luncii, un plop mare se ridica,  
Cu-a lui frunza argintie facând umbra pe vâlcica.  
Vânatorul la tulpina-i cade-n visuri iubitoare...  
Doua veveriti pe-o creanga rîd de arma-i lucitoare.

### **Puntea**

soapta noptii se aude suspinând incetisor;  
Arborii prin intuneric dau un freamat sunator,  
si deodata Aurora se ivate radioasa,  
Ca un ochi ce se deschide sub o geana luminoasa.

Dulce, vesela, rozie, scumpa ca un vis iubit,  
Ea-si ia zborul peste lume de la mândrul rasarit  
si-intâlnește-n a sa cale o copila cosânzeana  
Ce-i scaldata in navalnic si-n sân poarta odoleana.\*

*\*fetele de la tara isi fac scaldatoare de navalnic (pteris) si poarta pe ele flori de odoleana (valeriana), pentru ca sa devie mai atragatoare.*

S-a oprit copila trista pe o punte de stejar,  
Plânsu-i lin pe sân ii cade ca un scump margaritar;  
Iar pâraul de la maluri smulgând floare dupa floare,  
Le depune cu saptire lângă albele-i picioare.

“De ce plângi?... ii zice-o raza pe-a ei frunte stralucind.  
Tu esti juna, esti menita sa traiesti, sa mori iubind;  
Pentru tine-orice durere trebuie ca sa se curme...  
Nouri sunt ce nu fac umbra si dureri ce nu lasa-urme.”

### **Balta**

Aerul e viu si proaspat!... el trezeste si invie  
Pieptul, inima si ochii peste care lin adie.  
Balta-n aburi se ascunde sub un val misterios,  
Asteptând voiosul soare ca pe-un mire luminos.

Ceru-n zare se roteste; mii de vrabii desteptate  
Ciripesc si se alunga pe girezi netreierate.  
Balta vesel clocoteste de-un concert asurzitor,

si din ochiuri se inalta cârd de rate ca un nor.

Printre stuhul ce se misca iata-o luntre vânatoare!  
serpii lungi se-ncolaceaza sub a nuferilor floare;  
Ratele prin mosunoaie dupa trestii se ascund,  
si pe sus nagâtii tipa, lisitele dau in fund.

Raspândind fiori de moarte, luntrea cea de arme plina  
Când la umbra se doseste, când s-arata la lumina;  
Iar pe mal in linistire, un bâtlan, pasind incet,  
Zice: "Nu-i pieirea lumii... vânatorul e poet!"

### **Fintina**

Pe cararea in florita, care duce la fântâna,  
In stergar si in catrinta, merge-o sprintena româna;  
Ea la brâu-i poarta furca si la sân un pruncusor,  
Cu gurita lui lipita de al laptelui izvor.

Nevastuica trece iute, torcând lâna din fuioare  
si sucind fusul vârtelnic ce-o atinge la picioare.  
Pasarelele-mprejuru-i zbor voioase si cântând,  
Ea zâmbeste si tot merge, pruncusoru-i sarutând.

Iata, -ajunge la fântâna, s-acolo se întâlnește  
C-un drumet din lumea-ntreaga, care lung la ea priveste,  
Apoi cumpana o pleaca, apoi scoate la lumina  
si vecinei sale-ntinde o cofita, alba, plina.

Româncuta multumeste, sufla-ncet peste cofita  
si cu apa ne-nceputa uda rumena-i gurita;  
Iar drumetul dupa dânsa bea, fugarul isi adapa  
si se jura ca pe lume nu-i asa de dulce apa.

### **Secerisul**

Ciocârlia ciripie, fâlfâind din aripioare,  
Pe o scara de lumina se coboara de sub soare.  
Aerul e-n neclintire, el devine arzator;  
Prepelita cânta-n grâie, greierul cânta-n mohor.

In cel lan cu spicuri nalte au intrat seceratorii,  
Pe când era inca umed de rasuflul aurorii.  
Toti, privindu-i de departe, par ca-noata-n galben râu,  
fetele fara stergare si flacaii fara brâu.

Secerea, crai-nou de moarte, mereu taie, spicul cade.  
Prepelita isi ia puii si se duce; lanul scade,  
Iar in urma, holda mândra, rasturnata prin bucati,  
Se ridica-n snopi de aur, se cladeste-n jumatati.

Mai departe, lucind iute, un flacau s-o fata mare  
De tot snopul isi dau gingas o furisa sarutare,  
Când o pasare maiastra, peste lan trecând usor,

Zice: "Dulce-a mai fi pâinea de la snopurile lor!"

### **Cositul**

Faptul zilei se aprinde pe a dealurilor frunte,  
s-un râu falnic de lumina se revarsa peste munte.  
Iarba coapta stralucește, ea se clatina la vânt,  
s-a ei umbra lin se misca in dungi negre pe pamânt.

Iata, vin cosasii veseli, se pun rând. Sub a lor coasa  
Câmpul ras ramâne verde ca o apa luminoasa.  
Unii brazdele rastoarna, in capiti altii le-aduna,  
Le cladesc apoi in stoguri si cu stuh le incununa.

Mai devale-n cea dumbrava cu poiana tainuita,  
Unde umbra pare verde si de flori e-mbalsamita,  
Coasele sub teaca uda zinganesc rasunator.  
Din capita in capita dumbraveanca salta-n zbor.

Un flacau, cosind deoparte, lânga-o tufa de sulcina,  
Vede iarba incâlcita, frânta pe la radacina.  
"Ce sa fie?.. Cuib de fiara?.. O! minune!" zice el,  
si, zâmbind, se pleaca iute de culege... un cercel!

### ***Din ciclul***

### **VARIA (a)**

### ***Imn religios***

***cântat la serbarea junimii academice române,  
data in memoria acestui domn Stefan cel Mare  
la manastirea Putna, in 15/27 august 1871***

Etern, Atotputernic, o! Creator sublime,  
Tu, ce dai lumii viata si omului cuvânt,  
In tine crede, spera intreaga româtime...  
Glorie tie-n ceruri, glorie pe pamânt!

Sub ochii tai in lume lungi valuri de-omenire  
Pe marea vecinicii dispar ca nori in vânt,  
si-n clipa lor de viata trecând striga-n uimire:  
Glorie tie-n ceruri, glorie pe pamânt!

Tu din samânta mica inalti stejarul mare,  
Tu junelor popoare dai un maret avânt,  
Tu-n inimile noastre ai sacre, vii altare.  
Glorie tie-n ceruri, glorie pe pamânt!

In tine-i viitorul, trecutul si prezentul!  
Tu duci la nemurire prin tainicul mormânt  
si numele-ti cu stele lumina firmamentul.  
Glorie tie-n ceruri, glorie pe pamânt!

Etern, Atotputernic, o! Creator sublime,

Tu, care tii la dreapta pe Stefan, erou sfânt,  
Fa-n lume sa straluce iubita-i românime...  
Glorie tie-n ceruri, glorie pe pamânt!

***Imn lui Stefan cel Mare  
cântat la serbarea junimii academice data in  
memoria acestui domn la manastirea Putna,  
in 15/27 august 1871***

La poalele Carpatilor,  
Sub vechiul tau mormânt,  
Dormi, erou al românilor,  
O! Stefan, erou sfânt!

Ca sentinele falnice  
Carpatii te pazesc  
si de sublima-ti glorie  
Cu secolii soptesc.

Când tremurau popoarele  
Sub aprigii pagâni,  
Tu le-aparai cu bratele  
Vitejilor români.

Cu drag privindu-ti patria  
si moartea cu dispret,  
Maret in sânul luptelor,  
si-n pace-ai fost maret.

In cer apune soarele  
Stingând razele lui,  
Dar intr-a noastre suflete  
In veci tu nu apui!

Prin negura trecutului,  
O! soare-nvingator.  
Lumini cu raze splendide,  
Prezent si viitor.

In timpul vitejiilor,  
Cuprins de-un sacru dor,  
Visai unirea Daciei  
Cu-o turma s-un pastor;

O! mare umbra-eroica,  
Priveste visul tau:  
Uniti suntem in cugete,  
Uniti in Dumnezeu.

In poalele Carpatilor,  
La vechiul tau mormânt,  
Toti in genunchi, o! Stefane,  
Depunem juramânt:

“Un gând s-avem in numele

Românului popor,  
Aprinsi de-amorul gloriei  
s-al patriei amor!”

### **Stefan Voda si codrul**

#### ***Balada***

Stefan-Voda ratacit  
Intra-n codrul infrunzit.  
Codru-i zice: “Domn viteaz!  
Ce-ti curg lacrimi pe obraz?”  
“Ah! imi plâng ostasii mei  
Morti, luptând ca niste zmei!”  
Codrul zice: “Dragul meu,  
Inceteaza plânsul tau,  
Caci din brazii mei trufasi  
Face-ti-oi voinici ostasi  
Ca sa scapi biata mosie  
De pagâni si de urgie”.  
“Fa!” raspunde mult voios  
Domnul mândru, inimos.

Codrul puse a vui,  
Brazii a-si insufleti,  
Pe stejari a mi-i trezi.  
Iar copacii mari si mici  
Se faceau ostasi voinici,  
si spre domn inaintau  
si din gura cuvântau:  
“Sa traiesti, maria-ta!  
Hai la lupta, hai, Stefane;  
Du-ne-n oardele dusmane!”

Stefan-voda-nveselea  
si la lupta purcedea  
Peste munte si muncel  
Cu tot codrul dupa el.  
Vai de ungurul semet  
Ce lupta c-un bradulet!  
Vai de leah, vai de tatar  
Ce luptau cu un stejar!

### **Stefan si Dunarea**

#### ***Balada***

“Dunare! ce plângi tu oare?”  
“Plâng o floare de sub soare  
Ce din sânu-mi a rapit  
Stefan-voda cel cumplit!”

.....

Pe cel tarm batut de valuri,  
Sus pe zare, sus pe maluri,

Sunt trei cete de osteni,  
Turci, tatari si moldoveni.

Una-i ceata hanului,  
Una-i a sultanului,  
Una-i a Stefanului!  
Iar in câmpul cel turcesc  
Mii de sabii zinganesc;  
Iar in câmpul tataresc  
Mii de arce sagetesc;  
Iar in cel moldovenesc  
Doi luceferi stralucesc:  
Stefan-voda cel frumos  
s-o copila, chip duios.

Fata plânge, fata zice:  
"Lasa-ma sa fug de-aice,  
O! Stefane, scumpul meu!"  
Domnul zice: "Nu! nu vreau,  
Nu, pre sfântul Dumnezeu!  
Ca-mi esti dulce la privit  
si mai dulce la iubit,  
Ca lumina soarelui  
La lupta viteazului".

"De-ti sunt draga, de-s frumoasa,  
Ia-ma, doamne, ori ma lasa."  
"Ba! de-a fi sa lupt pe data  
Chiar cu Dunarea turbata,  
Nu te las nici chiar de-un pas.  
Nici chiar mortii nu te las."  
"Apoi dar, ramâi cu bine,  
Ca tu n-ai parte de mine!"  
Fata zice si s-aranca  
Iute-n Dunarea adânca!

Valurile clocotesc,  
Pe copila-o-nvaluiesc  
s-o azvârî din val in val,  
Departând-o de la mal.  
Turcii stau incremeniti,  
Moldovenii impietriti  
si tatarii inlemniti.  
Stau si ulii in zburare,  
Stau si caii-n alergare,  
Sta si soarele-n mirare,

Caci deodata ce se vede?  
Cine-n valuri se repede?  
Domnul Stefan cel vestit,  
Domnul cel nebiruit!  
El s-azvârle nebuneste  
si inoata voiniceste.  
Taie-o brazda, taie noua,  
Taie Dunarea in doua,

si pe fata mi-o ajunge  
si la piept cu foc o strânge  
si se-ntoarce fericit  
Sus, pe malul inflorit.